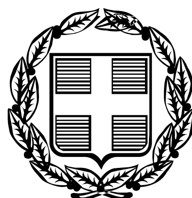

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ **Αρ. Φύλλου 1760**

4 Σεπτεμβρίου 2007

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Κίνδυνος αντισυμβαλλομένου.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
Ο ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
(Πράξη Διοικητή αριθ. 2594/20.8.2007)

Αφού έλαβε υπόψη:

α) τις διατάξεις του Καταστατικού της Τράπεζας της Ελλάδος και ειδικότερα το άρθρο 55Α αυτού, όπως ισχύει,

β) τις διατάξεις του ν. 3601/2007 «Ανάληψη και άσκηση δραστηριοτήτων από τα πιστωτικά ιδρύματα, επάρκεια ιδίων κεφαλαίων των πιστωτικών ιδρυμάτων και των επιχειρήσεων παροχής επενδυτικών υπηρεσιών και λοιπές διατάξεις» και ειδικότερα τα άρθρα 25, 26 και 27 αυτού,

γ) την υπ' αριθμ. 2006/48/ΕΚ Οδηγία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την ανάληψη και την άσκηση δραστηριότητας πιστωτικών ιδρυμάτων και ειδικότερα τα Παραρτήματα III και IV αυτής, καθώς και την υπ' αριθμ. 2006/49/ΕΚ Οδηγία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου με την οποία αναδιατυπώθηκαν οι σχετικές με την επάρκεια των ιδίων κεφαλαίων των επιχειρήσεων επενδύσεων και των πιστωτικών ιδρυμάτων διατάξεις και ειδικότερα το Παράρτημα II αυτής,

δ) την υπ' αριθμ. 2004/39/ΕΚ Οδηγία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του συμβουλίου σχετικά με τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων (ν. 2396/1996, όπως ισχύει),

ε) την ΠΔ/ΤΕ 2563/19.7.2005, όπως ισχύει, σχετικά με τα στοιχεία που υποβάλλουν τα πιστωτικά ιδρύματα στην Τράπεζα της Ελλάδος για την άσκηση ελέγχου φερεγγυότητας, ρευστότητας και αποδοτικότητας,

στ) την ΠΔ/ΤΕ 2577/9.3.2006, όπως ισχύει, σχετικά με το πλαίσιο αρχών λειτουργίας και κριτηρίων αξιολόγησης της οργάνωσης και των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου των πιστωτικών και χρηματοδοτικών ιδρυμάτων,

ζ) τις σχετικές με την εφαρμογή του ν. 3601/2007, αποφάσεις της Τράπεζας της Ελλάδος (ΠΔ/ΤΕ 2588/20.8.2007, 2589/20.8.2007, 2591/20.8.2007 και 2595/20.8.2007), αποφάσισε:

Να καθορίσει τα ακόλουθα σχετικά με τον υπολογισμό των ανοιγμάτων που δημιουργούν πιστωτικό κίνδυνο αντισυμβαλλομένου και προέρχονται από συναλλαγές

α) εξω-χρηματιστηριακών πράξεων επί παραγώγων μέσων,

β) πράξεων χρηματοδότησης τίτλων ή βασικών εμπορευμάτων και

γ) πράξεων με μακρά προθεσμία διακανονισμού:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι:

ΟΡΙΣΜΟΙ

Για τους σκοπούς της παρούσας Πράξης εφαρμόζονται οι ακόλουθοι ορισμοί:

1. «Πιστωτικός κίνδυνος αντισυμβαλλομένου» (counterparty credit risk -CCR): ο κίνδυνος ζημίας σε περίπτωση που ο αντισυμβαλλόμενος σε μια συναλλαγή τις υποχρεώσεις του πριν από τον οριστικό διακανονισμό των χρηματορροών της συναλλαγής και η συναλλαγή έχει θετική αξία.

2. «Συναλλαγές με μακρά προθεσμία διακανονισμού» (long settlement transactions): συναλλαγές στις οποίες ο αντισυμβαλλόμενος του πιστωτικού ιδρύματος αναλαμβάνει να παραδώσει έναν τίτλο, ένα εμπόρευμα ή ένα ποσό συναλλάγματος έναντι μετρητών, άλλων χρηματοπιστωτικών μέσων ή εμπορευμάτων, ή αντιστρόφως, σε α) ημερομηνία διακανονισμού ή παράδοσης μεταγενέστερη από τη συνήθη πρακτική της αγοράς για τέτοιου τύπου συναλλαγών, ή β) σε ημερομηνία μεταγενέστερη των πέντε εργάσιμων ημερών από την ημερομηνία συναλλαγής, ανεξάρτητα εάν η μεταγενέστερη αυτή ημερομηνία είναι η καθιερωμένη πρακτική της αγοράς.

3. «Κεντρικός αντισυμβαλλόμενος» (central counterparty): η οντότητα που λειτουργεί ως διαμεσολαβητής σε συμβάσεις που αποτελούν αντικείμενο διαπραγμάτευσης σε μία ή περισσότερες χρηματαγορές και αναλαμβάνει τον ρόλο αγοραστή έναντι κάθε πωλητή και πωλητή έναντι κάθε αγοραστή.

4. «Συμψηφισμός μεταξύ προϊόντων» (cross-product netting): η ομαδοποίηση εντός του ίδιου συμψηφιστικού συνόλου συναλλαγών που αφορούν διαφορετικές κατηγορίες προϊόντων σύμφωνα με τους κανόνες περί συμψηφισμού μεταξύ προϊόντων, όπως αυτοί καθορίζονται στο Τμήμα ΣΤ της παρούσας Πράξης.

5. «Τρέχον άνοιγμα» (current exposure): η τρέχουσα αγοραία αξία συναλλαγής ή συναλλαγών σε συμψηφιστικό σύνολο με έναν αντισυμβαλλόμενο, η οποία θα απολεσθεί εάν ο αντισυμβαλλόμενος αθετήσει τις υποχρεώσεις του, με την παραδοχή ότι κανένα μέρος της αξίας αυτής δεν μπορεί να ανακτηθεί σε πτωχευτική διαδικασία.

6. «Τρέχουσα αγοραία αξία» (current market value ή CMV): η καθαρή (συνυπολογιζομένων των θετικών ή αρνητικών αξιών) αγοραία αξία των συναλλαγών που

περιλαμβάνονται στο συμψηφιστικό σύνολο με τον αντισυμβαλλόμενο.

7. «Πραγματική κατανομή» (actual distribution): η κατανομή τρεχουσών αγοραίων τιμών ή μελλοντικών ανοιγμάτων, υπολογιζόμενη με βάση ιστορικές ή πραγματοποιηθείσες τιμές.

8. «Κατανομή ανοιγμάτων» (distribution of exposures): η πρόβλεψη της κατανομής πιθανοτήτων των αγοραίων αξιών όταν οι προβλέψεις αρνητικής αγοραίας αξίας τίθενται ίσες με το μηδέν.

9. «Κατανομή αγοραίων αξιών» (distribution of market values): η πρόβλεψη της κατανομής πιθανοτήτων των καθαρών αγοραίων αξιών των συναλλαγών ενός συμψηφιστικού συνόλου σε μελλοντική ημερομηνία (ορίζοντας πρόβλεψης) με βάση ιστορικές τιμές της αγοραίας αξίας των συναλλαγών αυτών.

10. «Πραγματικό αναμενόμενο άνοιγμα» (effective expected exposure ή Πραγματικό ΕΕ) το μεγαλύτερο μεταξύ του αναμενόμενου ανοίγματος σε μια συγκεκριμένη ημερομηνία και του πραγματικού ανοίγματος σε προγενέστερη ημερομηνία.

11. «Πραγματικό Αναμενόμενο θετικό άνοιγμα» (effective expected positive exposure ή effective EPE): ο διαχρονικά σταθμισμένος μέσος όρος των πραγματικών αναμενόμενων ανοιγμάτων για περίοδο ενός έτους. Εάν όλες οι συμβάσεις εντός του συμψηφιστικού συνόλου λήγουν πριν τη λήξη του ενός έτους, το «αναμενόμενο θετικό άνοιγμα» υπολογίζεται για διάστημα ίσο με τη διάρκεια της σύμβασης με τη μεγαλύτερη προθεσμία λήξης στο συμψηφιστικό σύνολο. Η στάθμιση κάθε ανοίγματος είναι η αναλογία που αντιπροσωπεύει κάθε μεμονωμένο πραγματικό αναμενόμενο άνοιγμα ως προς το συνολικό πραγματικό αναμενόμενο άνοιγμα κατά το σχετικό χρονικό διάστημα.

12. «Πραγματική ληκτότητα» (effective maturity): σύμφωνα με τη μέθοδο του εσωτερικού υποδείγματος, για ένα συμψηφιστικό σύνολο με ληκτότητα μεγαλύτερη του ενός έτους ισούται με το λόγο του αθροίσματος του αναμενόμενου ανοίγματος (expected exposure) καθ' όλη τη διάρκεια των συναλλαγών προεξοφλημένο στο επιτόκιο χωρίς κίνδυνο, προς το άθροισμα του αναμενόμενου ανοίγματος κατά τη διάρκεια ενός χρόνου προεξοφλημένο στο επιτόκιο χωρίς κίνδυνο. Η πραγματική ληκτότητα μπορεί να προσαρμοστεί για το κίνδυνο αναχρηματοδότησης (rollover risk) αντικαθιστώντας το αναμενόμενο άνοιγμα με πραγματικό αναμενόμενο άνοιγμα (effective expected exposure) για ορίζοντες πρόβλεψης μικρότερους του ενός έτους.

13. «Αναμενόμενο άνοιγμα» (expected exposure ή ΕΕ): ο μέσος όρος της κατανομής των ανοιγμάτων, σε κάθε δεδομένη μελλοντική ημερομηνία, πριν την ημερομηνία λήξης της συναλλαγής, η οποία έχει τη μεγαλύτερη προθεσμία λήξης στο συμψηφιστικό σύνολο.

14. «Αναμενόμενο θετικό άνοιγμα» (expected positive exposure ή EPE): ο διαχρονικά σταθμισμένος μέσος των αναμενόμενων ανοιγμάτων. Η στάθμιση κάθε ανοίγματος είναι η αναλογία που αντιπροσωπεύει κάθε μεμονωμένο αναμενόμενο άνοιγμα ως προς το συνολικό αναμενόμενο άνοιγμα κατά το σχετικό χρονικό διάστημα.

15. «Γενικός κίνδυνος δυσμενούς συσχέτισης» (general wrong-way risk): ο κίνδυνος που δημιουργείται όταν η πιθανότητα αθέτησης των αντισυμβαλλόμενων συσχετίζεται θετικά με γενικούς παράγοντες κινδύνου αγοράς.

16. «Αντισταθμιστικό σύνολο» (hedging set): το υποσύνολο θέσεων, από το σύνολο των θέσεων ενός συμψηφιστικού συνόλου, των οποίων μόνον το υπόλοιπο τους λαμβάνεται υπόψη για τον προσδιορισμό της συνολικής αξίας του ανοίγματος με βάση την τυποποιημένη μέθοδο που περιγράφεται στο Τμήμα Δ της παρούσας Πράξης.

17. «Συμφωνία περιθωρίου» (margin agreement): συμβατική συμφωνία ή διατάξεις της συμφωνίας, βάσει των οποίων ένας αντισυμβαλλόμενος παρέχει εξασφαλίσεις σε άλλον αντισυμβαλλόμενο όταν το άνοιγμα του δευτέρου έναντι του πρώτου υπερβαίνει ένα προκαθορισμένο επίπεδο.

18. «Πράξεις δανεισμού σε λογαριασμό περιθωρίου ασφάλισης» (margin lending transactions): πράξεις δανεισμού κατά τις οποίες το πιστωτικό ίδρυμα χορηγεί πίστωση για την αγορά, την πώληση, τη μεταφορά ή διαπραγμάτευση τίτλων.

19. «Περίοδος κινδύνου περιθωρίου» (margin period of risk): το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί από την τελευταία ανταλλαγή εξασφαλίσεων για την κάλυψη ενός συμψηφιστικού συνόλου συναλλαγών με αντισυμβαλλόμενο υπό καθεστώς αθέτησης, έως το κλείσιμο των θέσεων του αντισυμβαλλόμενου και την εκ νέου αντιστάθμιση του απορρέοντος κινδύνου αγοράς.

20. «Κατώφλι περιθωρίου» (margin threshold): το μέγιστο ποσό τρέχοντος ανοίγματος πέραν του οποίου ένας αντισυμβαλλόμενος έχει το δικαίωμα να απαιτήσει την παροχή εξασφαλίσεων.

21. «Συμψηφιστικό σύνολο» (netting set): η ομάδα συναλλαγών που έχουν συναφθεί με τον ίδιο αντισυμβαλλόμενο, οι οποίες υπάγονται σε νομικά δεσμευτική διμερή συμφωνία συμψηφισμού και των οποίων ο συμψηφισμός αναγνωρίζεται βάσει του Τμήματος ΣΤ της παρούσας Πράξης. Κάθε συναλλαγή η οποία δεν αποτελεί αντικείμενο νομικά δεσμευτικής διμερούς συμφωνίας συμψηφισμού, η οποία αναγνωρίζεται βάσει του Τμήματος ΣΤ, ερμηνεύεται ως χωριστό συμψηφιστικό σύνολο.

22. «Μέγιστο άνοιγμα» (peak exposure): το υψηλότερο εκατοστημόριο της κατανομής ανοιγμάτων σε κάθε δεδομένη μελλοντική ημερομηνία πριν την ημερομηνία λήξης της συναλλαγής με τη μεγαλύτερη ημερομηνία λήξης στο συμψηφιστικό σύνολο.

23. «Ουδέτερη ως προς τον κίνδυνο κατανομή» (risk-neutral distribution): η κατανομή των τρεχουσών αγοραίων αξιών ή των ανοιγμάτων σε μελλοντική χρονική περίοδο, υπολογιζόμενη βάσει τεκμαρτών αγοραίων αξίων (π.χ. τεκμαρτές μεταβλητότητες).

24. «Κίνδυνος αναχρηματοδότησης» (rollover risk): το ποσό κατά το οποίο το αναμενόμενο θετικό άνοιγμα υποεκτιμάται, όταν προβλέπονται μελλοντικές συναλλαγές με έναν αντισυμβαλλόμενο που θα πραγματοποιούνται σε συνεχή βάση.

25. «Ειδικός κίνδυνος δυσμενούς συσχέτισης» (specific wrong-way risk): ο κίνδυνος που δημιουργείται όταν το άνοιγμα έναντι δεδομένου αντισυμβαλλομένου συσχετίζεται θετικά με την πιθανότητα αθέτησης του αντισυμβαλλόμενου λόγω της φύσης των συναλλαγών που έχουν συναφθεί με αυτόν.

26. «Σκέλος πληρωμής» (payment leg): πληρωμή έναντι ανταλλαγής χρηματοπιστωτικού μέσου, ή πληρωμή έναντι ανταλλαγής άλλης πληρωμής, σε συναλλαγή σε εξωχρηματιστηριακό παράγωγο με γραμμικό προφίλ κινδύνου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙ

ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΑΝΤΙΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΟΥ

ΤΜΗΜΑ Α. Γενικές προβλέψεις

Κατηγορίες συναλλαγών

1. Οι συναλλαγές που δημιουργούν πιστωτικό κίνδυνο αντισυμβαλλομένου είναι:

α. συναλλαγές εξω-χρηματιστηριακών πράξεων επί παραγώγων μέσων που αναφέρονται στο Παράρτημα 1 της παρούσας Πράξης,

β. συναλλαγές χρηματοδότησης τίτλων, που περιλαμβάνει τις συναλλαγές επαναγοράς, δανειοδοσίας ή δανειοληψίας τίτλων ή βασικών εμπορευμάτων, και τις συναλλαγές δανεισμού περιθωρίου,

γ. συναλλαγές με μακρά προθεσμία διακανονισμού.

Επιλογή μεθόδου

2. Τα πιστωτικά ιδρύματα προσδιορίζουν την αξία ανοίγματος για τις συναλλαγές που αναφέρονται στην παρ. 1α, με χρήση μιας από τις μεθόδους που περιγράφονται στα Τμήματα Β έως Ε της παρούσας Πράξης.

3. Τα πιστωτικά ιδρύματα προσδιορίζουν την αξία ανοίγματος για τις συναλλαγές που αναφέρονται στην παρ. 1β, με χρήση της μεθόδου που περιγράφεται στο Τμήμα Ε της παρούσας Πράξης.

4. Τα πιστωτικά ιδρύματα προσδιορίζουν την αξία ανοίγματος για τις συναλλαγές που αναφέρονται στην παρ. 1γ με χρήση οποιασδήποτε από τις μεθόδους που περιγράφονται στα Τμήματα Β έως Ε της παρούσας Πράξης, ανεξάρτητα από τη μέθοδο που έχει επιλεγεί για τα υπόλοιπα ανοίγματα της παρ. 1.

5. Η τυχόν χρήση από τα πιστωτικά ιδρύματα της Μεθόδου του Εσωτερικού Υποδείγματος, που περιγράφεται στο Τμήμα Ε της παρούσας Πράξης, για τον προσδιορισμό της αξίας των ανοιγμάτων για τις συναλλαγές, όπως προβλέπεται στις ανωτέρω παρ. 2, 3 και 4, υπόκειται στην έγκριση της Τράπεζας της Ελλάδος.

6. Τα πιστωτικά ιδρύματα που εξαιρούνται από τις διατάξεις εφαρμογής της ΠΔ/ΤΕ 2591/20.8.2007, Τμήμα Γ, παρ. 2 έως 4, επιτρέπεται να χρησιμοποιούν τη Μέθοδο του Αρχικού Ανοίγματος, που περιγράφεται στο Τμήμα Γ της παρούσας Πράξης.

7. Για όσα πιστωτικά ιδρύματα επιτρέπεται η χρήση της Μεθόδου του Αρχικού Ανοίγματος, με βάση την ανωτέρω παρ. 6, δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιούν τη συγκεκριμένη μέθοδο για το καθορισμό της αξίας του ανοίγματος που προκύπτει από συναλλαγές επί των παραγώγων μέσων που αναφέρονται στο Παράρτημα 1, παρ. 3, της παρούσας Πράξης.

8. Με την επιφύλαξη της παρ. 9, η συνδυασμένη χρήση των μεθόδων που περιγράφονται στα Τμήματα Β έως Ε της παρούσας Πράξης, επιτρέπεται στο εσωτερικό ενός ομίλου, υπό την προϋπόθεση ότι η χρήση αυτή γίνεται επί μονίμου βάσεως.

9. Η συνδυασμένη χρήση των μεθόδων που περιγράφονται στα Τμήματα Β έως Ε της παρούσας Πράξης, δεν επιτρέπεται για κάθε μια χωριστή νομική οντότητα στο εσωτερικό ενός ομίλου.

10. Η συνδυασμένη χρήση των μεθόδων, που περιγράφονται στα Τμήματα Β έως Ε της παρούσας Πράξης, επιτρέπεται σε κάθε μια χωριστή νομική οντότητα στο εσωτερικό ενός ομίλου όταν μια από τις μεθόδους χρησιμοποιείται για τις περιπτώσεις που περιγράφονται στο Τμήμα Δ παρ. 32 της παρούσας Πράξης.

Αξία ανοίγματος

11. Η αξία ανοίγματος για πιστωτικό κίνδυνο αντισυμβαλλομένου τίθεται ίση με μηδέν για:

α. Πιστωτικά παράγωγα για τα οποία το πιστωτικό ίδρυμα αγοράζει προστασία για τη μείωση του πιστωτικού κινδύνου του τραπεζικού χαρτοφυλακίου, όπως αυτό ορίζεται στην ΠΔ/ΤΕ 2591/20.8.2007, ή του πιστωτικού κινδύνου αντισυμβαλλομένου και υπολογίζει την κεφαλαιακή απαίτηση για το αντισταθμιζόμενο στοιχείο σύμφωνα με την ΠΔ/ΤΕ 2588/20.8.2007 ή την ΠΔ/ΤΕ 2589/20.8.2007, κατά περίπτωση.

β. Πιστωτικά παράγωγα, για τα οποία το πιστωτικό ίδρυμα πωλεί προστασία, με την προϋπόθεση ότι αυτά υπόκεινται σε κεφαλαιακή απαίτηση για πιστωτικό κίνδυνο επί του συνόλου του ονομαστικού ποσού της πιστωτικής προστασίας.

γ. Ανοίγματα που προκύπτουν από συναλλαγές της παρ. 1 έναντι κεντρικού αντισυμβαλλόμενου και αποτελούν στοιχεία είτε του χαρτοφυλακίου συναλλαγών είτε του τραπεζικού χαρτοφυλακίου, εφόσον τηρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

i. δεν έχουν απορριφθεί από τον κεντρικό αντισυμβαλλόμενο,
ii. παραμένουν ανεξόφλητες από τον κεντρικό αντισυμβαλλόμενο,
iii. τα ανοίγματα από πιστωτικό κίνδυνο αντισυμβαλλομένου του κεντρικού αντισυμβαλλόμενου από όλους τους συμμετέχοντες στους διακανονισμούς του καλύπτονται πλήρως με εξασφαλίσεις σε καθημερινή βάση.

12. Για όλες τις μεθόδους που περιγράφονται στα Τμήματα Β έως Ε της παρούσας Πράξης, η αξία ανοίγματος έναντι ενός αντισυμβαλλομένου ισούται με το άθροισμα των αξιών ανοίγματος σε όλα τα συμψηφιστικά σύνολα με το συγκεκριμένο αντισυμβαλλόμενο.

13. Κατά τον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων για συναλλαγές με μακρά προθεσμία διακανονισμού, τα πιστωτικά ιδρύματα που τις εξαιρούν μόνιμα από την Προσέγγιση Εσωτερικών Διαβαθμίσεων, σύμφωνα με την ΠΔ/ΤΕ 2589/20.8.2007, μπορούν να εφαρμόζουν σταθμίσεις σύμφωνα με την τυποποιημένη μέθοδο ΠΔ/ΤΕ 2588/20.8.2007, ανεξάρτητα από το βαθμό σημαντικότητας των θέσεων αυτών.

14. Οι μέθοδοι που περιγράφονται στα Τμήματα Β έως Ε της παρούσας Πράξης μπορούν να χρησιμοποιηθούν εφόσον το ονομαστικό ποσό του αποτελέσματος του οποίου γίνεται χρήση είναι σε στενή αντιστοιχία με τον κίνδυνο που ενυπάρχει στη σύμβαση. Όταν π.χ. η σύμβαση προβλέπει πολλαπλές ταμειακές ροές, το ονομαστικό ποσό πρέπει να αναπροσαρμόζεται κατάλληλα ώστε να αντανακλά τις επιπτώσεις των πολλαπλών αυτών ροών επί των κινδύνων που ενυπάρχουν στη σύμβαση.

ΤΜΗΜΑ Β.

Μέθοδος Αποτίμησης με βάση Τρέχουσες Τιμές Αγοράς (Mark to Market Method)

1. Σύμφωνα με τη μεθοδολογία Αποτίμησης με βάση Τρέχουσες Τιμές Αγοράς, η αξία του ανοίγματος για κάθε σύμβαση υπολογίζεται ως το άθροισμα του τρέχοντος κόστους αντικατάστασης της σύμβασης, εφόσον είναι θετικό, και του δυνητικού μελλοντικού ανοίγματος (potential future exposure).

2. Το τρέχον κόστος αντικατάστασης της σύμβασης είναι η τρέχουσα αγοραία αξία της σύμβασης.

3. Η αξία του δυνητικού μελλοντικού πιστωτικού ανοίγματος υπολογίζεται, ανεξάρτητα εάν το τρέχον κόστος αντικατάστασης είναι θετικό ή αρνητικό, πολλαπλασιάζοντας τα ονομαστικά ποσά των συμβάσεων με τα ποσοστά που αναφέρονται στον Πίνακα 1.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

Εναπομένουσα διάρκεια	Συμβάσεις επιτοκίου	Συμβάσεις που αφορούν τιμές συναλλάγματος και χρυσό	Συμβάσεις που αφορούν μετοχές	Συμβάσεις που αφορούν πολύτιμα μέταλλα εκτός από το χρυσό	Συμβάσεις που αφορούν εμπορεύματα εκτός των πολυτίμων μετάλλων
Κάτω του έτους	0%	1%	6%	7%	10%
Ένα έως πέντε έτη	0,5%	5%	8%	7%	12%
Πάνω από πέντε έτη	1,5%	7,5%	10%	8%	15%

4. Κατά τον υπολογισμό της αξίας του δυνητικού μελλοντικού πιστωτικού ανοίγματος ισχύουν τα ακόλουθα:

α. Δεν υπολογίζεται δυνητικό μελλοντικό πιστωτικό άνοιγμα για θέσεις σε συμβάσεις ανταλλαγής κυμαινόμενου με κυμαινόμενο επιτόκιο στο ίδιο νόμισμα. Για τις θέσεις αυτές υπολογίζεται μόνο τρέχον κόστος αντικατάστασης.

β. Οι συμβάσεις που δεν εμπίπτουν σε μία από τις κατηγορίες του ανωτέρω πίνακα θα αντιμετωπίζονται ως συμβάσεις της κατηγορίας «εμπορεύματα εκτός των πολυτίμων μετάλλων».

γ. Για τις συμβάσεις με πολλαπλές ανταλλαγές κεφαλαίου, το αντίστοιχο ποσοστό θα πολλαπλασιάζεται με τον αριθμό των πληρωμών που απομένουν να πραγματοποιηθούν σύμφωνα με τη σύμβαση.

δ. Για τις συμβάσεις που έχουν διαμορφωθεί με σκοπό να διακανονίζονται τα εκκρεμή ανοίγματα που προκύπτουν σε συγκεκριμένες ημερομηνίες και στις οποίες οι όροι επανακαθορίζονται, έτσι ώστε η αγοραία τιμή της σύμβασης να είναι μηδέν στις εν λόγω ημερομηνίες, η εναπομένουσα προθεσμία λήξης (residual maturity) θα είναι ίση με τον χρόνο που απομένει μέχρι τον επόμενο επανακαθορισμό. Στην περίπτωση των συμβάσεων επιτοκίου που πληρούν τα κριτήρια αυτά και έχουν υπολειπόμενη προθεσμία (remaining maturity) πάνω από ένα έτος, το ποσοστό δεν μπορεί να είναι χαμηλότερο από 0,5%.

5. Για να υπολογισθεί το ύψος δυνητικού μελλοντικού ανοίγματος για συμβάσεις τύπου «total return swap» ή «credit default swap», του χαρτοφυλακίου συναλλαγών, το ονομαστικό ποσό πολλαπλασιάζεται με τα ποσοστά του Πίνακα 2.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2

	Αγοραστής προστασίας	Πωλητής προστασίας
Total return swap «Εγκεκριμένα» υποκείμενα μέσα «Μη εγκεκριμένα» υποκείμενα μέσα	5% 10%	5% 10%
Credit default swap «Εγκεκριμένα» υποκείμενα μέσα «Μη εγκεκριμένα» υποκείμενα μέσα	5% 10%	5% 10%

6. Τα εγκεκριμένα υποκείμενα μέσα ορίζονται στην ΠΔ/ΤΕ 2591/20.8.2007, Παράρτημα 1, Τμήμα Γ, παρ. 5.

7. Αν σε σύμβαση τύπου «credit default swap» το άνοιγμα που προκύπτει αποτελεί θετική θέση στο υποκείμενο μέσο, το πιστωτικό ίδρυμα (πωλητής προστασίας) έχει την ευχέρεια να εφαρμόσει ποσοστό 0% για το δυνητικό μελλοντικό άνοιγμα, εκτός αν η σύμβαση υπόκειται σε ρήτρα εκκαθάρισης λόγω αφερεγγυότητας του αγοραστή προστασίας, έστω και αν το υποκείμενο μέσο δεν τελεί σε κατάσταση αθέτησης τήρησης υποχρέωσης.

8. Όταν πρόκειται για σύμβαση τύπου «nth to default swap», το ποσοστό του Πίνακα 2 που πρέπει να εφαρμοσθεί καθορίζεται από την υποχρέωση με τη νιοστή χαμηλότερη πιστωτική ποιότητα, με την προϋπόθεση ότι αυτή είναι εγκεκριμένο στοιχείο.

9. Οι επιπτώσεις του συμβατικού συμψηφισμού, εφόσον ικανοποιούνται οι προβλεπόμενες στο Τμήμα ΣΤ της Παρούσας Πράξης προϋποθέσεις, έχουν ως εξής: α. Όσον αφορά τις συμβάσεις ανανέωσης οφειλής (contracts for novation), επιτρέπεται να σταθμίζονται, αντί των μεικτών, τα καθαρά ποσά που καθορίζονται από τις εν λόγω συμβάσεις. Συνεπώς, το τρέχον κόστος αντικατάστασης και τα ονομαστικά ποσά των συμβάσεων ή οι αξίες των υποκείμενων μέσων θα υπολογίζονται λαμβάνοντας υπόψη τις συμβάσεις ανανέωσης.

β. Όσον αφορά τις λοιπές συμβάσεις συμψηφισμού:

(1) Το τρέχον κόστος αντικατάστασης για τις συμβάσεις που περιλαμβάνονται σε μία συμφωνία συμψηφισμού μπορεί να υπολογισθεί λαμβάνοντας υπόψη το υποθετικό καθαρό κόστος αντικατάστασης που προκύπτει από τη συμφωνία. Όταν από τον συμψηφισμό προκύπτει καθαρή υποχρέωση για το πιστωτικό ίδρυμα που υπολογίζει το καθαρό κόστος αντικατάστασης, το τρέχον κόστος αντικατάστασης θεωρείται ότι είναι μηδενικό.

(2) Το ποσό του δυνητικού μελλοντικού πιστωτικού ανοίγματος, για όλες τις συμβάσεις που περιλαμβάνονται σε μια συμφωνία συμψηφισμού, μπορεί να μειωθεί σύμφωνα με τον ακόλουθο τύπο:

$$PFE_{\text{μειωμένο}} = 0,4 * PFE_{\text{ακαθάριστο}} + 0,6 * ΔΚΑ * PFE_{\text{ακαθάριστο}}$$

όπου:

$PFE_{\text{μειωμένο}}$ = το μειωμένο δυνητικό μελλοντικό πιστωτικό άνοιγμα για όλες τις συμβάσεις με έναν συγκεκριμένο αντισυμβαλλόμενο που περιλαμβάνονται σε μια νομικά έγκυρη διμερή συμφωνία συμψηφισμού.

$PFE_{\text{ακαθάριστο}}$ = το άθροισμα των δυνητικών μελλοντικών πιστωτικών ανοιγμάτων για όλες τις συμβάσεις με έναν συγκεκριμένο αντισυμβαλλόμενο που περιλαμβάνονται σε μια νομικά έγκυρη συμφωνία συμψηφισμού, τα οποία υπολογίζονται αν πολλαπλασιαστούν τα πλασματικά ονομαστικά ποσά με τα ποσοστά του Πίνακα 1.

ΔΚΑ= Δείκτης καθαρού προς ακαθάριστο (net-to-gross ratio).

(3) Ο Δείκτης καθαρού προς ακαθάριστο (ΔΚΑ) υπολογίζεται ως:

(α) είτε το πηλίκο του καθαρού κόστους αντικατάστασης για όλες τις συμβάσεις που

περιλαμβάνονται σε μία νομικά έγκυρη συμφωνία συμψηφισμού με έναν συγκεκριμένο αντισυμβαλλόμενο (αριθμητής) προς το ακαθάριστο κόστος αντικατάστασης για όλες τις συμβάσεις που περιλαμβάνονται σε μια νομικά έγκυρη διμερή συμφωνία συμψηφισμού με τον ίδιο αντισυμβαλλόμενο (παρονομαστής),

(β) είτε το πηλίκο του αθροίσματος του καθαρού κόστους αντικατάστασης που υπολογίζεται σε διμερή βάση για όλους τους αντισυμβαλλομένους λαμβανομένων υπόψη όλων των συμβάσεων που περιλαμβάνονται σε νομικά έγκυρες συμφωνίες συμψηφισμού (αριθμητής) προς το ακαθάριστο κόστος αντικατάστασης για όλες τις συμβάσεις που περιλαμβάνονται σε νομικά έγκυρες συμφωνίες συμψηφισμού (παρονομαστής).

Η μέθοδος που θα επιλεγεί πρέπει να χρησιμοποιείται με συνέπεια.

(4) Για τον υπολογισμό των δυνητικών μελλοντικών πιστωτικών ανοιγμάτων σύμφωνα με τον ανωτέρω τύπο, οι πλήρως αντιστοιχιζόμενες μεταξύ τους συμβάσεις (perfectly matching contracts), που περιλαμβάνονται στη συμφωνία συμψηφισμού, μπορούν να λαμβάνονται υπόψη ως μια σύμβαση με πλασματικό ονομαστικό ποσό ίσο προς τις καθαρές εισροές. Πλήρως αντιστοιχιζόμενες μεταξύ τους συμβάσεις θεωρούνται τα συμβόλαια προθεσμιακών πράξεων συναλλάγματος ή παρεμφερείς συμβάσεις, στις οποίες το ονομαστικό ποσό είναι ισοδύναμο με τις ταμειακές ροές, εφόσον οι ταμειακές ροές λήγουν την ίδια τοκοφόρο ημερομηνία και είναι εκπεφρασμένες πλήρως ή εν μέρει στο ίδιο νόμισμα.

ΤΜΗΜΑ Γ.

Μέθοδος Αρχικού Ανοίγματος (Original Exposure Method)

1. Για τα πιστωτικά ιδρύματα που τηρούν τις προϋποθέσεις που περιγράφονται στο Τμήμα Α, παρ. 6 και 7 της παρούσας Πράξης και χρησιμοποιούν τη Μέθοδο Αρχικού Ανοίγματος, η αξία του ανοίγματος υπολογίζεται πολλαπλασιάζοντας το ονομαστικό ποσό κάθε σύμβασης με τα αντίστοιχα ποσοστά που αναφέρονται στον Πίνακα 3.

ΠΙΝΑΚΑΣ 3		
Αρχική διάρκεια	Συμβάσεις επιτοκίου	Συμβάσεις που αφορούν τιμές συναλλάγματος και χρυσό
Κάτω του έτους	0,5%	2%
Πάνω από ένα έτος αλλά όχι μεγαλύτερη από δύο έτη	1%	5%
Για κάθε επιπλέον έτος	1%	3%

2. Στην περίπτωση των συμβάσεων επιτοκίου, τα πιστωτικά ιδρύματα μπορούν, με την σύμφωνη γνώμη της Τράπεζας της Ελλάδος, να επιλέξουν είτε την αρχική είτε την εναπομένουσα προθεσμία.

3. Οι επιπτώσεις του συμβατικού συμψηφισμού, εφόσον ικανοποιούνται οι προβλεπόμενες στο Τμήμα ΣΤ της Παρούσας Πράξης προϋποθέσεις, έχουν ως εξής:

α. Όσον αφορά τις συμβάσεις ανανέωσης οφειλής, επιτρέπεται, αντί των μεικτών, να σταθμίζονται τα καθαρά ποσά, που καθορίζονται από τις εν λόγω συμβάσεις. Συνεπώς, για τον υπολογισμό του ονομαστικού ποσού λαμβάνονται οι συμβάσεις ανανέωσης και χρησιμοποιούνται τα ποσοστά του Πίνακα 3.

β. Όσον αφορά τις λοιπές συμβάσεις συμψηφισμού:

(1) Οι πλήρως αντιστοιχιζόμενες μεταξύ τους συμβάσεις που περιλαμβάνονται στη συμφωνία συμψηφισμού, είναι δυνατό να λαμβάνονται υπόψη ως μία σύμβαση με ονομαστικό ποσό ισοδύναμο προς τις καθαρές εισροές. Τα ονομαστικά ποσά πολλαπλασιάζονται με τα ποσοστά του Πίνακα 3.

(2) Προκειμένου περί οποιονδήποτε άλλων συμβάσεων που περιλαμβάνονται σε συμφωνία συμψηφισμού, τα εφαρμοστέα ποσοστά, είναι δυνατό να ελαττωθούν κατά τα εκτιθέμενα στον Πίνακα 4:

ΠΙΝΑΚΑΣ 4		
Αρχική διάρκεια	Συμβάσεις επιτοκίου	Συμβάσεις τιμών συναλλάγματος
Κάτω του έτους	0,35%	1,50%
Πάνω από ένα έτος αλλά όχι μεγαλύτερη από δύο έτη	0,75%	3,75%
Για κάθε επιπλέον έτος	0,75%	2,25%

ΤΜΗΜΑ Δ.

Τυποποιημένη Μέθοδος (Standardized Method)

1. Η χρήση της τυποποιημένης μεθόδου επιτρέπεται μόνο για τις συναλλαγές που αναφέρονται στις παρ. 1α και 1γ του Τμήματος Α της Παρούσας Πράξης.

2. Η αξία ανοίγματος υπολογίζεται χωριστά για κάθε συμψηφιστικό σύνολο και μετά την αφαίρεση των εξασφαλίσεων, ως εξής:

αξία ανοίγματος = $\beta^* \max\left(CMV - CMC, \sum_j \left|\sum_i RPT_{ij} - \sum_l RPC_{lj}\right| * CCRM_j\right)$

όπου:

$CMV = \sum_i CMV_i$

$CMC = \sum_l CMC_l$

CMV = τρέχουσα αγοραία αξία του χαρτοφυλακίου του συνόλου των συναλλαγών που ανήκουν σε συμψηφιστικό σύνολο με τον αντισυμβαλλόμενο.

CMV_i = τρέχουσα αγοραία αξία κάθε συναλλαγής i.

CMC = τρέχουσα αγοραία αξία των εξασφαλίσεων που μεταβιβάζονται στο συμψηφιστικό σύνολο.

CMC_l = τρέχουσα αγοραία αξία κάθε εξασφάλισης l.

i = δείκτης που απεικονίζει τη συναλλαγή i.

j = δείκτης που απεικονίζει το αντισταθμιστικό σύνολο j. Κάθε αντισταθμιστικό σύνολο αντιστοιχεί σε παράγοντες κινδύνου για τους οποίους μπορεί να γίνει συμψηφισμός των θέσεων με αντίθετο πρόσημο ώστε να προκύψει μια καθαρή θέση κινδύνου στην οποία βασίζεται στη συνέχεια η μέτρηση του ανοίγματος.

l = δείκτης εξασφάλισης l.

RPT_{ij} = θέση κινδύνου από τη συναλλαγή i σε σχέση με το αντισταθμιστικό σύνολο j.

Νοείται ως η αντιστοίχιση κάθε συναλλαγής με τους αντίστοιχους συντελεστές κινδύνου.

RPC_{lj} = θέση κινδύνου από εξασφάλιση l σε σχέση με το αντισταθμιστικό σύνολο j.

CCRM j = πολλαπλασιαστής (CCR Multiplier) του Πίνακα 5 σε σχέση με το αντισταθμιστικό σύνολο j.

β = εποπτική τιμή του συντελεστή ίση με 1,4.

3. Εξασφάλιση που λαμβάνεται από αντισυμβαλλόμενο έχει θετικό πρόσημο, ενώ εξασφάλιση που παρέχεται σε αντισυμβαλλόμενο έχει αρνητικό πρόσημο. Οι εξασφαλίσεις που αναγνωρίζονται για την τυποποιημένη μέθοδο πρέπει να είναι αποδεκτές με βάση την ΠΔ/ΤΕ 2588/20.8.2007, Τμήμα ΣΤ.

4. Στην περίπτωση εξω-χρηματιστηριακού παραγώγου που έχει συμπεριληφθεί στο χαρτοφυλάκιο συναλλαγών, κάθε χρηματοοικονομικό μέσο και βασικό εμπόρευμα που πληροί τις προϋποθέσεις για να συμπεριληφθεί στο χαρτοφυλάκιο συναλλαγών, είναι δυνατό να αναγνωρισθεί ως αποδεκτή εξασφάλιση.

5. Για χρηματοοικονομικά μέσα ή βασικά εμπορεύματα τα οποία αναγνωρίζονται ως αποδεκτή εξασφάλιση με βάση την παρ. 4 αλλά χαρακτηρίζονται ως μη αποδεκτά με βάση την ΠΔ/ΤΕ 2588/20.8.2007, Τμήμα ΣΤ, και το πιστωτικό ίδρυμα χρησιμοποιεί τους εποπτικούς συντελεστές προσαρμογής ως προς τη μεταβλητότητα, με βάση την ΠΔ/ΤΕ 2588/20.8.2007, Τμήμα ΣΤ, αντιμετωπίζονται, ως προς τους συντελεστές προσαρμογής για μεταβλητότητα, με τον ίδιο τρόπο όπως και οι μετοχές οι οποίες δεν περιλαμβάνονται σε βασικό δείκτη και είναι εισηγμένες σε αναγνωρισμένο χρηματιστήριο.

6. Αν τα πιστωτικά ιδρύματα χρησιμοποιούν τη δική τους προσέγγιση για την εκτίμηση των προσαρμογών μεταβλητότητας, με βάση τις προϋποθέσεις της ΠΔ/ΤΕ 2588/20.8.2007, Τμήμα ΣΤ, τότε οι προσαρμογές μεταβλητότητας πρέπει να υπολογίζονται για κάθε στοιχείο χωριστά.

ΠΙΝΑΚΑΣ 5

	Κατηγορίες αντισταθμιστικών συνόλων	CCRM
1	Επιτόκια	0.2%
2	Επιτόκια για θέσεις κινδύνου από χρεωστικούς τίτλους αναφοράς που αποτελούν υποκείμενο μέσο σύμβασης μεταφοράς κινδύνου αθέτησης και στους οποίους εφαρμόζεται κεφαλαιακή απαίτηση ίση με ή μικρότερη του 1,60% σύμφωνα με την ΠΔ/ΤΕ 2591/20.8.2007 Παράρτημα 1 Τμήμα Γ	0.3%
3	Επιτόκια για θέσεις κινδύνου από χρεωστικούς τίτλους ή χρεωστικούς τίτλους αναφοράς στους οποίους εφαρμόζεται κεφαλαιακή απαίτηση ίση με ή μεγαλύτερη του 1,60% σύμφωνα με την ΠΔ/ΤΕ 2591/20.8.2007 Παράρτημα 1 Τμήμα Γ	0.6%
4	Συναλλαγματικές ισοτιμίες	2.5%
5	Ηλεκτρική ενέργεια	4.0%
6	Χρυσός	5.0%
7	Μετοχές	7.0%
8	Πολύτιμα μέταλλα (εκτός χρυσού)	8.5%
9	Άλλα βασικά εμπορεύματα (εκτός των πολυτίμων μετάλλων και ηλεκτρικής ενέργειας)	10.0%
10	Υποκείμενα μέσα εξωχρηματιστηριακών παραγώγων που δεν εμπίπτουν σε καμία από τις ανωτέρω κατηγορίες	10.0%

7. Τα υποκείμενα μέσα εξω-χρηματιστηριακών παραγώγων που αναφέρονται στο σημείο 10 του Πίνακα 5 υπάγονται σε χωριστά αντισταθμιστικά σύνολα για κάθε κατηγορία υποκείμενου χρηματοπιστωτικού μέσου.

Αντιστοίχιση συναλλαγών κινδύνου (εκτίμηση RPT)

Συναλλαγές με γραμμικό προφίλ κινδύνου

8. Στις συναλλαγές με γραμμικό προφίλ κινδύνου, που προβλέπουν ανταλλαγή χρηματοπιστωτικού μέσου έναντι πληρωμής, το σκέλος πληρωμής αναφέρεται σαν θέση σε μετρητά (cash position) ενώ το σκέλος που αναφέρεται στο υποκείμενο μέσο θεωρείται σαν θέση στο μέσο αυτό.

9. Οι συναλλαγές με γραμμικό προφίλ κινδύνου στις οποίες τα υποκείμενα χρηματοπιστωτικά μέσα είναι μετοχές (περιλαμβανομένων των δεικτών μετοχών), χρυσός, άλλα πολύτιμα μέταλλα ή άλλα εμπορεύματα, αντιστοιχίζονται με μία θέση κινδύνου στη σχετική μετοχή (ή δείκτη μετοχών) ή στο σχετικό εμπόρευμα (περιλαμβανομένου του χρυσού και άλλων πολύτιμων μετάλλων) και με μία θέση κινδύνου επιτοκίου όσον αφορά το σκέλος πληρωμής. Εάν το σκέλος πληρωμής είναι εκφρασμένο σε ξένο νόμισμα, αντιστοιχίζεται επιπλέον με μια θέση κινδύνου στο αντίστοιχο νόμισμα.

10. Οι συναλλαγές με γραμμικό προφίλ κινδύνου στις οποίες το υποκείμενο μέσο είναι ένας χρεωστικός τίτλος αντιστοιχίζονται με μία θέση κινδύνου επιτοκίου για το χρεωστικό τίτλο και με μία άλλη θέση κινδύνου επιτοκίου για το σκέλος πληρωμής. Εάν ο υποκείμενος χρεωστικός τίτλος είναι εκφρασμένος σε ξένο νόμισμα, τότε αντιστοιχίζεται με μία θέση κινδύνου σε αυτό το νόμισμα. Εάν ένα σκέλος πληρωμής είναι εκφρασμένο σε ξένο νόμισμα, το σκέλος πληρωμής αντιστοιχίζεται με μία θέση κινδύνου σε αυτό το νόμισμα.

11. Οι συναλλαγές με γραμμικό προφίλ κινδύνου, που προβλέπουν ανταλλαγή πληρωμής έναντι πληρωμής, περιλαμβανομένων των προθεσμιακών συμφωνιών συναλλάγματος, αντιστοιχίζονται με μία θέση κινδύνου επιτοκίου για καθένα από τα σκέλη πληρωμής.

12. Για την αντιστοίχιση των συναλλαγών με παράγοντες κινδύνου τα πιστωτικά ιδρύματα δύνανται:

α. να αγνοούν τον κίνδυνο επιτοκίου από σκέλη πληρωμών που απεικονίζουν θέση σε μετρητά με εναπομένουσα ληκτότητα μικρότερη του ενός έτους και

β. να αντιμετωπίζουν ως ενιαία συνολική συναλλαγή τις συναλλαγές που αποτελούνται από δύο σκέλη πληρωμών που εκφράζονται στο ίδιο νόμισμα. Η μεταχείριση που επιφυλάσσεται στα σκέλη πληρωμών εφαρμόζεται στη συνολική συναλλαγή.

13. Η αξία ανοίγματος που αποδίδεται σε μια σύμβαση ανταλλαγής επιτοκίου νομισμάτων (foreign exchange basis swap) είναι μηδέν.

Συναλλαγές με μη γραμμικό προφίλ κινδύνου

14. Το μέγεθος της θέσης κινδύνου από εξω-χρηματιστηριακό παράγωγο με μη γραμμικό προφίλ κινδύνου, περιλαμβανομένων των δικαιωμάτων προαίρεσης (options) και των δικαιωμάτων προαίρεσης επί συμφωνιών ανταλλαγής (swaptions), ισούται με τη δέλτα-ισοδύναμη (delta equivalent) πραγματική ονομαστική αξία του υποκείμενου χρηματοπιστωτικού μέσου, εκτός εάν αυτό είναι χρεωστικός τίτλος.

15. Το μέγεθος της θέσης κινδύνου από εξω-χρηματιστηριακό παράγωγο με μη γραμμικό προφίλ κινδύνου περιλαμβανομένων των δικαιωμάτων προαίρεσης (options) και των δικαιωμάτων προαίρεσης επί συμβάσεων ανταλλαγής (swaptions), με υποκείμενο μέσο ένα χρεωστικό τίτλο ή ένα σκέλος πληρωμής, ισούται με την δέλτα-ισοδύναμη πραγματική ονομαστική αξία του χρηματοπιστωτικού μέσου ή του σκέλους πληρωμής, πολλαπλασιασμένη με την τροποποιημένη μέση σταθμική διάρκεια (modified duration) του χρεωστικού τίτλου ή του σκέλους πληρωμής αντίστοιχα.

Μέγεθος θέσης κινδύνου

16. Εξαιρουμένων των χρεωστικών τίτλων, το μέγεθος της θέσης κινδύνου από συναλλαγή με γραμμικό προφίλ κινδύνου ισούται με την πραγματική ονομαστική αξία

σε ευρώ των υποκείμενων χρηματοπιστωτικών μέσων (περιλαμβανομένων των εμπορευμάτων).

17. Για τους χρεωστικούς τίτλους και τα σκέλη πληρωμών, το μέγεθος της θέσης κινδύνου ισούται με την πραγματική ονομαστική αξία σε ευρώ των υπολειπόμενων ακαθάριστων πληρωμών (περιλαμβανομένου του ονομαστικού ποσού), πολλαπλασιασμένη με την τροποποιημένη μέση σταθμική διάρκεια (modified duration) του χρεωστικού τίτλου ή του σκέλους πληρωμής, αντίστοιχα.

18. Το μέγεθος μιας θέσης κινδύνου από σύμβαση τύπου credit default swap ισούται με την ονομαστική αξία του χρεωστικού τίτλου αναφοράς, πολλαπλασιασμένη με την εναπομένουσα ληκτότητα της σύμβασης.

19. Τα πιστωτικά ιδρύματα μπορούν να χρησιμοποιούν τους παρακάτω μαθηματικούς τύπους για να καθορίσουν το μέγεθος και το πρόσημο μιας θέσης κινδύνου.

20. Για όλα τα χρηματοοικονομικά μέσα εκτός από τους χρεωστικούς τίτλους:

α. πραγματική ονομαστική αξία

ή

β. δέλτα-ισοδύναμη πραγματική ονομαστική αξία = $P_{ref} \frac{\partial V}{\partial P}$

όπου:

P_{ref} = τιμή του υποκείμενου μέσου σε ευρώ

V = αξία του χρηματοοικονομικού μέσου (στην περίπτωση δικαιώματος προαίρεσης = τιμή δικαιώματος προαίρεσης - στην περίπτωση συναλλαγής με γραμμικό προφίλ κινδύνου = αξία του υποκείμενου μέσου)

P = τιμή του υποκείμενου μέσου εκπεφρασμένου στο ίδιο νόμισμα με το V

21. Για χρεωστικούς τίτλους και τα σκέλη πληρωμών όλων των συναλλαγών:

α. πραγματική ονομαστική αξία πολλαπλασιασμένη με την τροποποιημένη διάρκεια, ή

β. δέλτα ισοδύναμη πλασματική αξία ($\frac{\partial V}{\partial r}$) πολλαπλασιασμένη με την τροποποιημένη διάρκεια, όπου:

V = αξία του χρηματοοικονομικού μέσου (στην περίπτωση δικαιώματος προαίρεσης = τιμή δικαιώματος προαίρεσης - στην περίπτωση συναλλαγής με γραμμικό προφίλ κινδύνου = αξία του υποκείμενου μέσου ή του σκέλους πληρωμών αντιστοίχως).

r = επίπεδο επιτοκίου.

22. Εάν V εκφράζεται σε νόμισμα διαφορετικό από το ευρώ, το παράγωγο πρέπει να μετατραπεί σε ευρώ πολλαπλασιάζοντας με τη σχετική συναλλαγματική ισοτιμία.

23. Για τον καθορισμό των θέσεων κινδύνου, οι εξασφαλίσεις που έχουν ληφθεί από έναν αντισυμβαλλόμενο πρέπει να αντιμετωπίζονται ως απαίτηση έναντι του αντισυμβαλλόμενου στο πλαίσιο μιας σύμβασης παραγώγου (θέση αγοράς) που λήγει την ημέρα της είσπραξης των εξασφαλίσεων, ενώ η εκχωρούμενη εξασφάλιση πρέπει να αντιμετωπίζεται ως υποχρέωση προς τον αντισυμβαλλόμενο (θέση πώλησης) που λήγει την ημέρα της εκχώρησης.

Καθορισμός αντισταθμιστικού συνόλου

24. Οι θέσεις κινδύνου ομαδοποιούνται σε αντισταθμιστικά σύνολα. Για κάθε αντισταθμιστικό σύνολο, η «καθαρή θέση κινδύνου» υπολογίζεται ως η απόλυτη τιμή του αθροίσματος των απορρεουσών θέσεων κινδύνου και εκφράζεται ως:

$\left| \sum_i RPT_{ij} - \sum_l RPC_{lj} \right|$

στο τύπο της παρ. 2 του παρόντος Τμήματος.

Καθορισμός αντισταθμιστικού συνόλου από θέσεις κινδύνου επιτοκίου

25. Για συναλλαγές που προβλέπουν ανταλλαγή χρηματοπιστωτικού μέσου έναντι πληρωμής, και το μέσο χαρακτηρίζεται ως «εγκεκριμένο» σύμφωνα με την ΠΔ/ΤΕ 2591/20.8.2007, Παράρτημα 1, Τμήμα Γ και εφαρμόζεται κεφαλαιακή απαίτηση ίση με ή μικρότερη του 1,60%, υπάρχουν έξι αντισταθμιστικά σύνολα για κάθε νόμισμα που εκτίθενται κατωτέρω στον Πίνακα 6. Τα αντισταθμιστικά σύνολα προσδιορίζονται με βάση έναν συνδυασμό κριτηρίων «ληκτότητας» και «επιτοκίων αναφοράς».

ΠΙΝΑΚΑΣ 6		
	Κρατικά επιτόκια αναφοράς	Μη κρατικά επιτόκια αναφοράς
Ληκτότητα	≤ 1 έτος	≤ 1 έτος
Ληκτότητα	>1 - ≤ 5 έτη	>1 - ≤ 5 έτη
Ληκτότητα	>5 έτη	>5 έτη

26. Για θέσεις κινδύνου επιτοκίου που προέρχονται από υποκείμενους χρεωστικούς τίτλους ή σκέλη πληρωμής για τα οποία το επιτόκιο συνδέεται με επιτόκιο αναφοράς που αντιπροσωπεύει ένα γενικό επίπεδο επιτοκίων της αγοράς, η εναπομένουσα ληκτότητα ισούται με το χρονικό διάστημα έως την επόμενη αναπροσαρμογή του επιτοκίου. Σε όλες τις άλλες περιπτώσεις, ισούται με την εναπομένουσα διάρκεια του υποκείμενου χρεωστικού τίτλου ή, στην περίπτωση σκέλους πληρωμής, με την εναπομένουσα διάρκεια της συναλλαγής.

27. Σε κάθε εκδότη χρεωστικού τίτλου αναφοράς που αποτελεί υποκείμενο μέσο σε σύμβαση τύπου credit default swap, αντιστοιχεί ένα μόνο αντισταθμιστικό σύνολο.

28. Για συναλλαγές που προβλέπουν ανταλλαγή χρηματοπιστωτικού μέσου έναντι πληρωμής, και το μέσο δεν χαρακτηρίζεται ως «εγκεκριμένο» σύμφωνα με την ΠΔ/ΤΕ 2591/20.8.2007, Παράρτημα 1, Τμήμα Γ και εφαρμόζεται κεφαλαιακή απαίτηση μεγαλύτερη του 1,60%, θα αντιστοιχεί ένα αντισταθμιστικό σύνολο για κάθε συγκεκριμένο εκδότη μέσου αναφοράς.

29. Όλες οι θέσεις κινδύνου επιτοκίου που προκύπτουν από χρεωστικούς τίτλους συγκεκριμένου εκδότη (συμπεριλαμβανομένων και αυτών που αποτελούν το υποκείμενο μέσο σε σύμβαση τύπου credit default swap) μπορούν να αντιστοιχίζονται σε ένα αντισταθμιστικό σύνολο.

Καθορισμός αντισταθμιστικού συνόλου από λοιπές θέσεις κινδύνου

30. Υποκείμενα χρηματοπιστωτικά μέσα εκτός των χρεωστικών τίτλων υπάγονται αντίστοιχα στα ίδια αντισταθμιστικά σύνολα μόνον εάν είναι ίδια ή όμοια μέσα. Σε όλες τις άλλες περιπτώσεις υπάγονται σε διαφορετικά αντισταθμιστικά σύνολα.

31. Η ομοιότητα των μέσων που αναφέρεται στην ανωτέρω παρ. 30 προσδιορίζεται ως εξής:

α. μετοχές: όμοια είναι τα μέσα που εκδίδονται από τον ίδιο εκδότη.

β. πολύτιμα μέταλλα: όμοια είναι τα μέσα που αφορούν το ίδιο μέταλλο.

γ. ηλεκτρική ενέργεια: όμοια είναι εκείνα τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις παροχής που αφορούν την ίδια περίοδο αιχμής ή εκτός αιχμής φορτίου εντός οποιασδήποτε 24ώρου.

δ. εμπορεύματα: όμοια είναι τα μέσα που αφορούν το ίδιο εμπόρευμα.

ε. ένας δείκτης σε οποιαδήποτε από τις παραπάνω κατηγορίες αντιμετωπίζεται ως χωριστός εκδότης.

Ειδικοί όροι σχετικά με το Συντελεστή Δέλτα & την Τροποποιημένη Μέση Σταθμική Διάρκεια

32. Για συναλλαγές με μη γραμμικό προφίλ κινδύνου ή για σκέλη πληρωμών και συναλλαγές με υποκείμενο μέσο χρεωστικούς τίτλους, για τις οποίες το πιστωτικό ίδρυμα δεν μπορεί να προσδιορίσει το συντελεστή δέλτα ή την τροποποιημένη μέση σταθμική διάρκεια αντιστοίχως, με ένα εγκεκριμένο από τη Τράπεζα της Ελλάδος εσωτερικό υπόδειγμα προσδιορισμού των ελάχιστων κεφαλαιακών απαιτήσεων για τον κίνδυνο αγοράς σύμφωνα με την ΠΔ/ΤΕ 2591/20.8.2007, Παράρτημα V, η Τράπεζα της Ελλάδος απαιτεί τη χρήση της μεθόδου αποτίμησης με βάση τις τρέχουσες τιμές αγοράς (ως Τμήμα Β της παρούσας Πράξης). Αυτό σημαίνει ότι η αξία του ανοίγματος προσδιορίζεται λαμβανόμενη ως ένα πλασματικό συμψηφιστικό σύνολο που περιέχει μόνο την μεμονωμένη συναλλαγή.

Απαιτούμενες εσωτερικές διαδικασίες των πιστωτικών ιδρυμάτων

33. Προκειμένου να συμπεριλάβει μια συναλλαγή σε αντισταθμιστικό σύνολο, το πιστωτικό ίδρυμα οφείλει να εφαρμόζει εσωτερικές διαδικασίες με σκοπό να εξασφαλίσει ότι η εν λόγω συναλλαγή καλύπτεται από μια νομικά εκτελεστή σύμβαση συμψηφισμού, που ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις του Τμήματος ΣΤ της παρούσας Πράξης.

34. Προκειμένου να αναγνωρίσει το αποτέλεσμα των εξασφαλίσεων στους υπολογισμούς του, το πιστωτικό ίδρυμα που χρησιμοποιεί εξασφαλίσεις για να μειώσει τον πιστωτικό κίνδυνο αντισυμβαλλόμενου οφείλει να εφαρμόζει εσωτερικές διαδικασίες με σκοπό να διαπιστώσει ότι οι εξασφαλίσεις ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις ασφαλείας δικαίου που τίθενται στη ΠΔ/ΤΕ 2588/20.8.2007, Τμήμα ΣΤ.

ΤΜΗΜΑ Ε.

Μέθοδος Εσωτερικού Υποδείγματος (Internal Model Method) Εισαγωγή

1. Με την προηγούμενη αξιολόγηση και έγκριση της Τράπεζας της Ελλάδος, ένα πιστωτικό ίδρυμα δύναται να χρησιμοποιεί τη Μέθοδο του Εσωτερικού Υποδείγματος (ΜΕΥ) για να υπολογίζει την αξία ανοίγματος για:

α. συναλλαγές εξω-χρηματιστηριακών πράξεων επί παραγώγων μέσων που αναφέρονται στο Παράρτημα 1 της παρούσας Πράξης (Τμήμα Α, παρ. 1 σημείο 1α) ή

β. συναλλαγές χρηματοδότησης τίτλων, που περιλαμβάνει τις συναλλαγές επαναγοράς, δανειοδοσίας ή δανειοληψίας τίτλων ή βασικών εμπορευμάτων, και τις συναλλαγές δανεισμού περιθωρίου (Τμήμα Α, παρ. 1 σημεία 1β) ή

γ. όλες τις συναλλαγές των ανωτέρω παρ. 1α και 1β.

Σε κάθε μία από αυτές τις περιπτώσεις, είναι δυνατόν να συμπεριλαμβάνονται επίσης οι συναλλαγές με μακρά προθεσμία διακανονισμού (ως Τμήμα Α, παρ. 2 σημείο 1γ).

2. Για να εφαρμόσει τη ΜΕΥ, ένα πιστωτικό ίδρυμα πρέπει:

α. να έχει αναπτύξει και να χρησιμοποιεί εσωτερικό υπόδειγμα για τον κίνδυνο αγοράς σύμφωνα με την ΠΔ/ΤΕ 2591/20.8.2007, Παράρτημα V και β. να ικανοποιεί τις απαιτήσεις που εκτίθενται στο παρόν Τμήμα.

Χρήση της ΜΕΥ

3. Κατά παρέκκλιση από το Τμήμα Α παρ. 8 της παρούσας Πράξης, τα πιστωτικά ιδρύματα δύνανται να μην εφαρμόζουν τη μέθοδο ΜΕΥ σε ανοίγματα για τα οποία μπορούν να τεκμηριώσουν ικανοποιητικά ότι είναι επουσιώδη από πλευράς μεγέθους και κινδύνου.

4. Για όλες τις συναλλαγές εξω-χρηματιστηριακών παραγώγων και για τις συναλλαγές με μακρά προθεσμία διακανονισμού για τις οποίες το πιστωτικό ίδρυμα δεν έχει λάβει έγκριση να χρησιμοποιεί τη ΜΕΥ, το πιστωτικό ίδρυμα χρησιμοποιεί τη μέθοδο αποτίμησης με βάση τις τρέχουσες τιμές αγοράς μεθόδους (Τμήμα Β) ή την τυποποιημένη μέθοδο (Τμήμα Δ) της παρούσας Πράξης. Η συνδυασμένη χρήση αυτών των δύο μεθόδων από μία νομική οντότητα είναι επιτρεπτή μόνον όταν μία από τις μεθόδους χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό των περιπτώσεων που εκτίθενται στο Τμήμα Δ, παρ. 32.

5. Με σύμφωνη γνώμη της Τράπεζας της Ελλάδος, η εφαρμογή της ΜΕΥ μπορεί να γίνει διαδοχικά, στις κατηγορίες συναλλαγών που προσδιορίζονται στο Τμήμα Α, παρ. 1 της παρούσας Πράξης, εντός συγκεκριμένου χρονοδιαγράμματος. Κατά τη διάρκεια της περιόδου διαδοχικής εφαρμογής το πιστωτικό ίδρυμα μπορεί να χρησιμοποιεί τη μέθοδο αποτίμησης με βάση τις τρέχουσες τιμές αγοράς ή την τυποποιημένη μέθοδο (Τμήμα Β και Τμήμα Δ της παρούσας αντίστοιχα), για τον υπολογισμό της αξίας του ανοίγματος.

6. Τα πιστωτικά ιδρύματα που έχουν λάβει άδεια να χρησιμοποιούν τη ΜΕΥ δεν μπορούν να επιστρέψουν στη χρήση των ανωτέρω μεθόδων, παρά μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις και κατόπιν έγκρισης της Τράπεζας της Ελλάδος.

7. Αν ένα πιστωτικό ίδρυμα παύει να συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις που εκτίθενται στο παρόν Τμήμα, ενημερώνει την Τράπεζα της Ελλάδος, παρουσιάζει σχέδιο συμμόρφωσης ή αποδεικνύει ότι οι επιπτώσεις της μη συμμόρφωσης είναι επουσιώδεις. Σε αντίθετη περίπτωση η Τράπεζα της Ελλάδος μπορεί να άρει την άδεια χρήσης.

Αξία του ανοίγματος

8. Η αξία του ανοίγματος μετράται στο επίπεδο του συμψηφιστικού συνόλου ως εξής:

α. Το υπόδειγμα αρχικά προσδιορίζει την κατανομή που προβλέπει τις μεταβολές στην αξία του συμψηφιστικού συνόλου, οι οποίες οφείλονται σε αλλαγές στις μεταβλητές της αγοράς (π.χ επιτόκια, συναλλαγματικές ισοτιμίες).

β. Το υπόδειγμα στη συνέχεια υπολογίζει την αξία ανοίγματος για το συμψηφιστικό σύνολο σε κάθε μελλοντική ημερομηνία με βάση τις αλλαγές στις μεταβλητές της αγοράς.

γ, Για αντισυμβαλλόμενους που καλύπτονται από περιθώριο ασφαλείας, το υπόδειγμα μπορεί να αποτυπώνει επίσης μελλοντικές κινήσεις των εξασφαλίσεων.

9. Για τους σκοπούς του παρόντος τμήματος, τα πιστωτικά ιδρύματα μπορεί να λαμβάνουν υπόψη τους στις προβλεπτικές κατανομές τους, τις αποδεκτές χρηματοοικονομικές εξασφαλίσεις, όπως ορίζονται στην ΠΔ/ΤΕ 2588/20.8.2007, Τμήμα ΣΤ και στο Τμήμα Δ παρ. 4 έως 6 της παρούσας Πράξης, εφόσον τηρούνται για τις

εξασφαλίσεις οι ποιοτικές και ποσοτικές απαιτήσεις και οι απαιτήσεις δεδομένων που ισχύουν για τη ΜΕΥ.

10. Η αξία του ανοίγματος υπολογίζεται ως εξής:

α. Εκτιμάται για κάθε χρονικό σημείο το Πραγματικό ΕΕ (Effective EE) ως:

$$\text{Πραγματικό ΕΕ}_{t(k)} = \max(\text{Πραγματικό ΕΕ}_{t(k-1)}, \text{ΕΕ}_{t(k)})$$

όπου η τρέχουσα ημερομηνία συμβολίζεται με t(0) και το Πραγματικό ΕΕt(ο) ισούται με το τρέχον άνοιγμα.

Το υπόδειγμα εκτιμά το ΕΕ σε σειρά μελλοντικών ημερομηνιών t(1), t(2), t(3) κλπ, με βάση πιθανές μελλοντικές τιμές σχετικών παραγόντων κινδύνου της αγοράς.

β. Τα αναμενόμενα και τα μέγιστα ανοίγματα υπολογίζονται με βάση κατανομή που λαμβάνει υπόψη την ενδεχόμενη μη κανονικότητα της κατανομής των ανοιγμάτων.

γ. Το Πραγματικό EPE (effective EPE) είναι το μέσο Πραγματικό ΕΕ του μελλοντικού ανοίγματος κατά τη διάρκεια του πρώτου έτους και υπολογίζεται με τον παρακάτω τύπο:

$$EffectiveEPE = \sum_{k=1}^{min(1\ year,maturity)} EffectiveEE_{t(k)} \times \Delta t(k)$$

όπου:

οι συντελεστές στάθμισης Δ t(k) = t(k) - t(k-1) προβλέπουν την περίπτωση κατά την οποία το μελλοντικό άνοιγμα υπολογίζεται σε άνισα χρονικά διαστήματα. Αν όλα τα συμβόλαια του συμψηφιστικού συνόλου λήγουν πριν από ένα χρόνο, το EPE είναι ο μέσος όρος του ΕΕ έως ότου λήξουν όλα τα συμβόλαια του συμψηφιστικού συνόλου. Το Πραγματικό EPE υπολογίζεται ως ο σταθμισμένος μέσος όρος του Πραγματικού ΕΕ.

δ. Η αξία ανοίγματος υπολογίζεται με τον τύπο.

Αξία Ανοίγματος = α x Πραγματικό EPE

όπου: α = 1,4

11. Τα πιστωτικά ιδρύματα μπορούν να χρησιμοποιήσουν για κάθε αντισυμβαλλόμενο ένα μέτρο πιο συντηρητικό από το γινόμενο του «α» επί Πραγματικό EPE που υπολογίζεται σύμφωνα με την παραπάνω εξίσωση.

12. Κατά παρέκκλιση από τα οριζόμενα στην ανωτέρω παρ. 10δ, με έγκριση της Τράπεζας της Ελλάδος, τα πιστωτικά ιδρύματα να χρησιμοποιούν δικές τους εκτιμήσεις για τον συντελεστή «α» με τις εξής προϋποθέσεις:

α. η τιμή του «α» είναι το μεγαλύτερο μεταξύ του 1,2 και του λόγου του εσωτερικού κεφαλαίου που προκύπτει από πλήρη προσομοίωση του ανοίγματος για πιστωτικό κίνδυνο αντισυμβαλλομένου προς το εσωτερικό κεφάλαιο για το ίδιο χαρτοφυλάκιο όταν η αξία ανοίγματος είναι σταθερή ίση με το EPE.

β. Ο αριθμητής αποτυπώνει αποτελεσματικά τη στοχαστική εξάρτηση της κατανομής των αγοραίων τιμών των συναλλαγών για διάφορους αντισυμβαλλόμενους.

γ. Οι εσωτερικές εκτιμήσεις του «α» λαμβάνουν υπόψη την διασπορά (granularity) των χαρτοφυλακίων. Το πιστωτικό ίδρυμα εξασφαλίζει ότι ο

αριθμητής και ο παρονομαστής του «α» είναι συνεπείς με τη μεθοδολογία υποδειγματοποίησης, τις προδιαγραφές των παραμέτρων και τη σύνθεση του χαρτοφυλακίου. Η προσέγγιση που χρησιμοποιείται βασίζεται στην επιλεγμένη από το πιστωτικό ίδρυμα μέθοδο υπολογισμού του εσωτερικού κεφαλαίου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην ΠΔ/ΤΕ 2595/20.8.2007, Κεφάλαιο Ι, Ενότητα Β, παρ.2, είναι επαρκώς τεκμηριωμένη και υπόκειται σε επικύρωση από ανεξάρτητο φορέα.

13. Οι εκτιμήσεις του «α» επανεξετάζονται σε τουλάχιστον σε τριμηνιαία βάση, και συχνότερα όταν η σύνθεση του χαρτοφυλακίου μεταβάλλεται στην πάροδο του χρόνου. Τα πιστωτικά ιδρύματα εκτιμούν επίσης τον κίνδυνο του υποδείγματος (model risk).

14. Όπου αρμόζει οι μεταβλητότητες και οι συσχετίσεις των παραγόντων κινδύνου αγοράς, που χρησιμοποιούνται στην συνδυασμένη προσομοίωση με τον πιστωτικό κίνδυνο, αντανακλούν ενδεχόμενες μεταβολές της μεταβλητότητας ή της συσχέτισης σε περιόδους οικονομικής ύφεσης.

Μεταχείριση των συμφωνιών περιθωρίου (margin agreements)

15. Με την επιφύλαξη της παρ. 18, όταν το συμψηφιστικό σύνολο υπόκειται σε συμφωνία περιθωρίου, τα πιστωτικά ιδρύματα χρησιμοποιούν ένα από τα ακόλουθα μέτρα του EPE:

α. Το Πραγματικό EPE, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η συμφωνία περιθωρίου ή β. Το κατώφλι περιθωρίου (EPE threshold), αν είναι θετικό, σύμφωνα με την συμφωνία περιθωρίου, πλέον μιας προσαύξησης που αντανακλά την ενδεχόμενη αύξηση του ανοίγματος κατά την περίοδο κινδύνου περιθωρίου.

16. Η προσαύξηση που αναφέρεται στη ανωτέρω παρ. 15β. υπολογίζεται ως η αναμενόμενη αύξηση του ανοίγματος του συμψηφιστικού συνόλου, με αφετηρία ένα τρέχον μηδενικό άνοιγμα, για την περίοδο κινδύνου περιθωρίου (margin period of risk).

17. Στην περίοδο κινδύνου περιθωρίου που χρησιμοποιείται για το σκοπό αυτό επιβάλλεται κατώτατη τιμή πέντε εργάσιμων ημερών για τα συμψηφιστικά σύνολα που αποτελούνται μόνον από συναλλαγές τύπου repos, που υπόκεινται σε καθημερινό επανακαθορισμό περιθωρίου και καθημερινή αποτίμηση στις τρέχουσες τιμές αγοράς. Επιβάλλεται περίοδος κινδύνου περιθωρίου δέκα εργάσιμων ημερών για όλα τα άλλα συμψηφιστικά σύνολα.

18. Αν το υπόδειγμα αποτυπώνει τις επιπτώσεις του καθορισμού περιθωρίου κατά την εκτίμηση του πραγματικού ανοίγματος (πραγματικού ΕΕ), το μέτρο του ΕΕ του υποδείγματος μπορεί να χρησιμοποιηθεί απευθείας στην εξίσωση της παρ. 10δ ανωτέρω, με την επιφύλαξη της έγκρισης από τη Τράπεζα της Ελλάδος.

Ελάχιστες απαιτήσεις για υποδείγματα EPE

19. Το υπόδειγμα EPE ενός πιστωτικού ιδρύματος πρέπει να ικανοποιεί τις επιχειρησιακές απαιτήσεις που ορίζονται στις ακόλουθες παραγράφους.

Διαδικασίες Ελέγχου Πιστωτικού Κινδύνου Αντισυμβαλλομένων (CCR control)

20. Το πιστωτικό ίδρυμα πρέπει να διαθέτει μονάδα ή λειτουργία Ελέγχου Κινδύνου Αντισυμβαλλομένου (ΜΕΚΑ), η οποία καλύπτει τις απαιτήσεις της ΠΔ/ΤΕ 2577/9.3.2006, όπως ισχύει, και είναι υπεύθυνη για το σχεδιασμό και την υλοποίηση του συστήματος διαχείρισης κινδύνου αντισυμβαλλομένου, συμπεριλαμβανομένης της αρχικής και της περιοδικής επικύρωσης του υποδείγματος.

21. Η ΜΕΚΑ:

α. Ελέγχει την ακεραιότητα των δεδομένων που χρησιμοποιούνται από το υπόδειγμα.

β. Παράγει εκθέσεις σχετικά με τα αποτελέσματα του υποδείγματος μέτρησης κινδύνου αντισυμβαλλομένου, συμπεριλαμβανομένης της αξιολόγησης της σχέσης μεταξύ των ανοιγμάτων που υπόκεινται σε κίνδυνο αντισυμβαλλομένου και των ορίων πίστωσης και διαπραγμάτευσης.

22. Το έργο της εν λόγω μονάδας πρέπει να συνδυάζεται στενά με την καθημερινή διαδικασία διαχείρισης κινδύνου του πιστωτικού ιδρύματος, κατ' αναλογία με την ΠΔ/ΤΕ 2577/9.3.2006, όπως ισχύει. Επίσης, τα αποτελέσματα των εργασιών της συνιστούν ουσιώδες στοιχείο της διαδικασίας προγραμματισμού, παρακολούθησης και ελέγχου των χαρακτηριστικών του πιστωτικού κινδύνου και γενικά του κινδύνου του πιστωτικού ιδρύματος.

23. Ένα πιστωτικό ίδρυμα πρέπει να εφαρμόζει πολιτικές, διαδικασίες και συστήματα διαχείρισης κινδύνου αντισυμβαλλομένου τα οποία είναι εύλογα στη βάση των οριζομένων στην ΠΔ/ΤΕ 2577/9.3.2006, όπως ισχύει, και έχουν υλοποιηθεί με ακεραιότητα.

24. Οι πολιτικές διαχείρισης κινδύνου του πιστωτικού ιδρύματος πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τους κινδύνους αγοράς, ρευστότητας, καθώς και τους νομικούς και λειτουργικούς κινδύνους που ενδέχεται να συσχετίζονται με τον κίνδυνο αντισυμβαλλομένου.

25. Προκειμένου να πριν συνάψει επιχειρηματικές σχέσεις με αντισυμβαλλόμενο, το πιστωτικό ίδρυμα πρέπει να εκτιμά την πιστοληπτική του ικανότητα και να λαμβάνει υπόψη τον κίνδυνο διακανονισμού. Η διαχείριση αυτών των κινδύνων γίνεται ολοκληρωμένα σε επίπεδο επιχείρησης και σε επίπεδο αντισυμβαλλομένων (ενοποίηση των ανοιγμάτων στον αντισυμβαλλόμενο με άλλα πιστωτικά ανοίγματα στον ίδιο αντισυμβαλλόμενο).

26. Το Διοικητικό Συμβούλιο, ή η προβλεπόμενη από την ΠΔ/ΤΕ 2577/9.3.2006, όπως ισχύει, Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων και η Διοίκηση ενός πιστωτικού ιδρύματος πρέπει να συμμετέχουν ενεργά στη διαδικασία ελέγχου του κινδύνου αντισυμβαλλομένου και να τη θεωρούν σημαντική πτυχή της επιχειρηματικής τους δραστηριότητας, στην οποία πρέπει να αφιερώνονται επαρκείς πόροι.

27. Τα ανώτατα στελέχη πρέπει να έχουν επίγνωση των περιορισμών και των παραδοχών του υποδείγματος που χρησιμοποιείται και του αντίκτυπου που μπορεί να έχουν στην αξιοπιστία του αποτελέσματος. Επίσης οφείλουν να λαμβάνουν υπόψη τις αβεβαιότητες του περιβάλλοντος της αγοράς και των λειτουργικών θεμάτων και να γνωρίζουν πώς αυτά απεικονίζονται στο υπόδειγμα.

28. Οι καθημερινές αναφορές που καταρτίζονται σχετικά με τα ανοίγματα ενός πιστωτικού ιδρύματος στον κίνδυνο αντισυμβαλλομένου εξετάζονται από στελέχη υψηλής ιεραρχικής βαθμίδας, ώστε να εξασφαλίζεται, εφόσον απαιτείται, τόσο η μείωση θέσεων που έχουν αναλάβει μεμονωμένοι διαχειριστές, όσο και η μείωση του συνολικού ανοίγματος κινδύνου αντισυμβαλλομένου του πιστωτικού ιδρύματος.

29. Το σύστημα διαχείρισης κινδύνου αντισυμβαλλομένου ενός πιστωτικού ιδρύματος πρέπει να χρησιμοποιείται σε συνδυασμό με τα εσωτερικά πιστωτικά όρια και όρια διαπραγμάτευσης, τα οποία πρέπει να είναι διαχρονικά συνεπή, και να έχουν γίνει πλήρως κατανοητά από όλους τους εμπλεκόμενους και τη διοίκηση του πιστωτικού ιδρύματος.

30. Η μέτρηση του κινδύνου αντισυμβαλλομένου από ένα πιστωτικό ίδρυμα πρέπει να περιλαμβάνει την μέτρηση:

α. της ημερήσιας και της ενδο-ημερήσιας χρήσης των πιστωτικών ορίων,

β. των τρεχόντων ανοιγμάτων, με και χωρίς συνυπολογισμό της εξασφάλισης.

31. Σε επίπεδο χαρτοφυλακίου και αντισυμβαλλομένου, το πιστωτικό ίδρυμα πρέπει να υπολογίζει και να παρακολουθεί το μέγιστο άνοιγμα ή το δυνητικό μελλοντικό άνοιγμα στο διάστημα εμπιστοσύνης που έχει επιλεγεί. Το πιστωτικό ίδρυμα οφείλει να λαμβάνει υπόψη μεγάλα ανοίγματα και θέσεις που δημιουργούν μεγάλη συγκέντρωση, περιλαμβανομένων συνολικών ανοιγμάτων ανά ομάδες (π.χ. συναφών αντισυμβαλλομένων, ανά κλάδο, ανά αγορά, κτλ.).

32. Το πιστωτικό ίδρυμα πρέπει να εφαρμόζει ένα αυστηρό πρόγραμμα προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων (stress testing), ως συμπληρωματική πολιτική διαχείρισης του κινδύνου αντισυμβαλλομένου. Τα αποτελέσματα της προσομοίωσης επανεξετάζονται περιοδικά από την ανωτάτη διοίκηση και λαμβάνονται υπόψη στον καθορισμό της πολιτικής κινδύνου αντισυμβαλλομένου και στα όρια που τίθενται. Όταν οι προσομοιώσεις ακραίων καταστάσεων αποκαλύπτουν σημεία ευαισθησίας σε συγκεκριμένα σενάρια, πρέπει να λαμβάνονται άμεσα μέτρα για την κατάλληλη διαχείριση των κινδύνων αυτών.

33. Το πιστωτικό ίδρυμα πρέπει να διαθέτει διαδικασίες συμμόρφωσης με το σύστημα εσωτερικού ελέγχου που διέπει τη λειτουργία του συστήματος διαχείρισης κινδύνου αντισυμβαλλομένου. Το σύστημα διαχείρισης πρέπει να είναι επαρκώς τεκμηριωμένο και να παρέχει επεξήγηση των εμπειρικών τεχνικών που χρησιμοποιούνται για τη μέτρηση του κινδύνου.

34. Η Μονάδα Εσωτερικής Επιθεώρησης οφείλει να εξετάζει τακτικά το σύστημα διαχείρισης κινδύνου αντισυμβαλλομένου, την ΜΕΚΑ και τις δραστηριότητες των επιχειρηματικών μονάδων σχετικά με τον κίνδυνο.

35. Ο έλεγχος του κινδύνου αντισυμβαλλομένου αφορά ειδικά, τουλάχιστον, τα εξής:

α. την επάρκεια της τεκμηρίωσης του συστήματος και της διαδικασίας διαχείρισης,

β. την οργάνωση της ΜΕΚΑ,

γ. την ενσωμάτωση των μέτρων κινδύνου αντισυμβαλλομένου στην καθημερινή διαχείριση κινδύνου,

δ. τη διαδικασία έγκρισης των υποδειγμάτων τιμολόγησης κινδύνου και των συστημάτων αποτίμησης,

ε. την επικύρωση οποιασδήποτε σημαντικής αλλαγής στη διαδικασία μέτρησης του κινδύνου αντισυμβαλλομένου,

στ. την εμβέλεια του κινδύνου που αποτυπώνεται από το υπόδειγμα,

ζ. την ακεραιότητα του συστήματος διαχείρισης πληροφοριών,

η. την ακρίβεια, την πληρότητα, τη συνέπεια, την ανεξαρτησία και την αξιοπιστία των πηγών δεδομένων που χρησιμοποιούνται καθώς και τη διαδικασία επικαιροποίησης,

θ. την ακρίβεια και καταλληλότητα των παραδοχών για τη μεταβλητότητα και τις συσχετίσεις,

ι. την ακρίβεια των υπολογισμών αποτίμησης και μετασχηματισμού κινδύνου,

ια. την επαλήθευση της ακρίβειας του υποδείγματος μέσω συχνής εκ των υστέρων δοκιμής.

Χρησιμοποίηση υποδείγματος (Use Test)

Το κριτήριο της χρησιμοποίησης του υποδείγματος ικανοποιείται αν:

36. Η κατανομή των ανοιγμάτων που παράγεται από το υπόδειγμα χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό του Πραγματικού ΕΡΕ και ενσωματώνεται στην καθημερινή διαδικασία διαχείρισης κινδύνου αντισυμβαλλομένου του πιστωτικού ιδρύματος. Τα αποτελέσματα του υποδείγματος χρησιμοποιούνται στην εγκριτική διαδικασία πιστώσεων, τη διαχείριση του κινδύνου αντισυμβαλλομένου, την εσωτερική κατανομή κεφαλαίων και την εταιρική διακυβέρνηση του πιστωτικού ιδρύματος.

37. Το πιστωτικό ίδρυμα τηρεί ιστορικά στοιχεία χρήσης των υποδειγμάτων που παράγουν την κατανομή ανοιγμάτων στον κίνδυνο αντισυμβαλλομένου. Παράλληλα, το πιστωτικό ίδρυμα οφείλει να τεκμηριώσει ότι χρησιμοποιεί, τουλάχιστον επί ένα χρόνο πριν από την έγκριση από τη Τράπεζα της Ελλάδος, ένα υπόδειγμα για τον υπολογισμό των κατανομών ανοιγμάτων επί των οποίων βασίζεται ο υπολογισμός του ΕΡΕ, που ικανοποιεί τις ελάχιστες απαιτήσεις του παρόντος Τμήματος.

38. Το υπόδειγμα που χρησιμοποιείται για την παραγωγή κατανομής ανοιγμάτων στον κίνδυνο αντισυμβαλλομένου είναι τμήμα ενός πλαισίου διαχείρισης, το οποίο περιλαμβάνει την αναγνώριση, τη μέτρηση, τη διαχείριση, την έγκριση και την εσωτερική αναφορά του κινδύνου. Το πλαίσιο αυτό περιλαμβάνει επίσης τη μέτρηση της χρήσης των πιστωτικών ορίων (με συνυπολογισμό των ανοιγμάτων με άλλα πιστωτικά ανοίγματα) και την κατανομή εσωτερικών κεφαλαίων. Εκτός από το ΕΡΕ, το πιστωτικό ίδρυμα μετρά και διαχειρίζεται τα τρέχοντα ανοίγματα με ή χωρίς συνυπολογισμό της εξασφάλισης. Το κριτήριο της χρησιμοποίησης ικανοποιείται αν ένα πιστωτικό ίδρυμα χρησιμοποιεί άλλα μέτρα του κινδύνου αντισυμβαλλομένου, όπως το μέγιστο άνοιγμα ή το δυνητικό μελλοντικό άνοιγμα που βασίζονται στην κατανομή ανοιγμάτων που έχουν προκύψει από το ίδιο υπόδειγμα που χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό του ΕΡΕ.

39. Το πιστωτικό ίδρυμα διαθέτει την αναγκαία υποδομή για καθημερινή εκτίμηση του ΕΕ, εφόσον απαιτείται, εκτός αν τεκμηριώσει ότι η φύση των ανοιγμάτων κινδύνου αντισυμβαλλομένου δικαιολογεί λιγότερο συχνό υπολογισμό. Το ΕΕ υπολογίζεται σε ένα χρονικό ορίζοντα, ο οποίος αντανακλά ικανοποιητικά τη χρονική δομή των μελλοντικών χρηματορροών, τη ληκτότητα των συμβολαίων και τη σημαντικότητα και σύνθεση των ανοιγμάτων.

40. Το άνοιγμα μετράται, παρακολουθείται και ελέγχεται για όλη τη διάρκεια ζωής όλων των συμβολαίων του συμψηφιστικού συνόλου (και όχι μόνο για ορίζοντα ενός έτους). Το πιστωτικό ίδρυμα έχει θεσπίσει διαδικασίες για τον εντοπισμό και έλεγχο των κινδύνων αντισυμβαλλομένων στις περιπτώσεις όπου το άνοιγμα εκτείνεται πέρα από τον ορίζοντα του ενός έτους. Η προβλεπόμενη αύξηση του ανοίγματος θα εισάγεται στο υπόδειγμα εσωτερικού κεφαλαίου.

Άσκηση Προσομοίωσης Ακραίων Καταστάσεων (Stress Test)

41. Το πιστωτικό ίδρυμα πρέπει να διαθέτει επίσης επαρκείς διαδικασίες προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων για χρήση κατά την εκτίμηση της κεφαλαιακής επάρκειας για τον κινδύνου αντισυμβαλλομένου, στο πλαίσιο των οριζομένων στην ΠΔ/ΤΕ 2577/9.3.2006, Κεφάλαιο V, ενότητα β, όπως ισχύει, για τη μονάδα διαχείρισης κινδύνων. Τα αποτελέσματα της εν λόγω προσομοίωσης συγκρίνονται με τη μέτρηση του ΕΡΕ και λαμβάνονται υπόψη στο πλαίσιο της διαδικασίας που ορίζεται, όπως ισχύει. Η προσομοίωση περιλαμβάνει επίσης τον εντοπισμό ενδεχόμενων γεγονότων ή μελλοντικών μεταβολών στις οικονομικές συνθήκες που θα μπορούσαν να έχουν δυσμενείς επιπτώσεις στα πιστωτικά ανοίγματα του πιστωτικού ιδρύματος, καθώς και αξιολόγηση της ικανότητάς του να αντεπεξέλθει σε αυτές τις αλλαγές.

Κίνδυνος δυσμενούς συσχέτισης (wrong-way risk)

42. Το πιστωτικό ίδρυμα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τα ανοίγματα που δημιουργούν σημαντικό βαθμό γενικού κινδύνου δυσμενούς συσχέτισης.

43. Το πιστωτικό ίδρυμα πρέπει να εφαρμόζει διαδικασίες εντοπισμού, παρακολούθησης και ελέγχου των περιπτώσεων κινδύνου δυσμενούς συσχέτισης, από τα πρώτα στάδια της συναλλαγής και έως την ολοκλήρωσή της και αν παραστεί ανάγκη προσαρμόζει τον συντελεστή «α».

Αρτιότητα της διαδικασίας υποδειγματοποίησης

44. Το εσωτερικό υπόδειγμα πρέπει να αντικατοπτρίζει τους όρους και τα χαρακτηριστικά της συναλλαγής με επίκαιρο, πλήρη και συντηρητικό τρόπο.

45. Αυτοί οι όροι πρέπει να περιλαμβάνουν τουλάχιστον τα ακόλουθα:

α. ονομαστικά ποσά των συμβάσεων,

β. ληκτότητα,

γ. περιουσιακά στοιχεία αναφοράς,

δ. τύπο συναλλαγής, δηλ. συμφωνίες περιθωρίου ή συμφωνίες συμψηφισμού.

46. Οι όροι και οι προδιαγραφές πρέπει να διατηρούνται σε βάση δεδομένων που υπόκειται σε τακτικό έλεγχο. Η διαδικασία αναγνώρισης των συμφωνιών συμψηφισμού, η ενσωμάτωση των όρων και χαρακτηριστικών των συναλλαγών στο υπόδειγμα υπόκειται στις διαδικασίες του εσωτερικού ελέγχου. Επίσης πρέπει να υπάρχουν καταγεγραμμένες διαδικασίες ελέγχου της συμφωνίας μεταξύ του εσωτερικού υποδείγματος και των πηγών δεδομένων, ώστε να επαληθεύεται σε συνεχή βάση ότι οι όροι και τα χαρακτηριστικά των συναλλαγών λαμβάνονται υπόψη ορθά, ή τουλάχιστον συντηρητικά, στον υπολογισμό του ΕΡΕ.

47. Για την εκτίμηση της μεταβλητότητας και των συσχετίσεων, που χρησιμοποιούνται στο εσωτερικό υπόδειγμα, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη στοιχεία τριών ετών, τουλάχιστον, τα οποία επικαιροποιούνται ανά τρίμηνο ή συχνότερα εάν το απαιτούν οι συνθήκες της αγοράς. Τα δεδομένα πρέπει να καλύπτουν πλήρες φάσμα οικονομικών συνθηκών, για παράδειγμα έναν πλήρη οικονομικό κύκλο.

48. Τα στοιχεία που χρησιμοποιούνται πρέπει να επικυρώνονται από ανεξάρτητη μονάδα, να εισάγονται έγκαιρα και πλήρως στο υπόδειγμα και να διατηρούνται

σε βάση δεδομένων που υπόκειται σε τακτικό επίσημο έλεγχο. Το πιστωτικό ίδρυμα οφείλει να εφαρμόζει επίσης μια επαρκώς εξελιγμένη διαδικασία εξακρίβωσης της αρτιότητας των δεδομένων που επιτρέπει την εξάλειψη των λανθασμένων και/ή ακραίων παρατηρήσεων.

49. Στο βαθμό που το υπόδειγμα βασίζεται σε προσεγγιστικά δεδομένα αγοράς (proxy data), συμπεριλαμβανομένων νέων προϊόντων για τα οποία ενδέχεται να μην υπάρχουν ιστορικά δεδομένα τριετίας, πρέπει να υπάρχουν εσωτερικές πολιτικές που καθορίζουν τις κατάλληλες προσεγγιστικές τιμές και τεκμηριώνουν εμπειρικά ότι η προσεγγιστική τιμή παρέχει μια συντηρητική εικόνα του υποκείμενου κινδύνου, υπό δυσμενείς συνθήκες αγοράς. Αν το υπόδειγμα περιλαμβάνει την επίπτωση των εξασφαλίσεων στις αλλαγές της αγοραίας αξίας του συμψηφιστικού συνόλου, το πιστωτικό ίδρυμα πρέπει έχει επαρκή ιστορικά δεδομένα για την ανάπτυξη υποδείγματος της μεταβλητότητας της εξασφάλισης.

50. Το υπόδειγμα πρέπει να υπόκειται σε διαδικασίες επικύρωσης, οι οποίες εντάσσονται στις πολιτικές του πιστωτικού ιδρύματος. Η διαδικασία επικύρωσης προσδιορίζει το είδος ελέγχων που απαιτούνται για να εξασφαλιστεί η αρτιότητα του υποδείγματος και να εντοπιστούν οι συνθήκες υπό τις οποίες παραβιάζονται οι παραδοχές με τρόπο που μπορεί να οδηγήσει σε υποεκτίμηση του ΕΡΕ. Η διαδικασία επικύρωσης περιλαμβάνει την εξέταση της πληρότητας του υποδείγματος.

51. Το πιστωτικό ίδρυμα πρέπει να παρακολουθεί τους κινδύνους και να προσαρμόζει τις εκτιμήσεις του ΕΡΕ όταν οι κίνδυνοι αυτοί καθίστανται σημαντικοί. Αυτό περιλαμβάνει τα ακόλουθα:

α. το πιστωτικό ίδρυμα εντοπίζει και να διαχειρίζεται τον ειδικό κίνδυνο δυσμενούς συσχέτισης,

β. για τα ανοίγματα των οποίων ο κίνδυνός τους αυξάνει μετά από ένα έτος, το πιστωτικό ίδρυμα συγκρίνει τακτικά την εκτίμηση του ΕΡΕ του πρώτου έτους με την εκτίμηση του ΕΡΕ για ολόκληρη τη διάρκεια του ανοίγματος,

γ. για ανοίγματα με βραχυπρόθεσμη ληκτότητα (κάτω του ενός έτους), το πιστωτικό ίδρυμα συγκρίνει το κόστος αντικατάστασης (τρέχον άνοιγμα) με την εκτίμηση του ΕΡΕ του ανοίγματος και διατηρεί αρχείο με τα δεδομένα ώστε να μπορούν να γίνουν παρόμοιες συγκρίσεις.

52. Ένα πιστωτικό ίδρυμα, προτού περιλάβει μια συναλλαγή σε συμψηφιστικό σύνολο, πρέπει να εφαρμόζει εσωτερικές διαδικασίες που του επιτρέπουν να επαληθεύει ότι η συναλλαγή καλύπτεται από νομικά δεσμευτική σύμβαση συμψηφισμού που πληροί τις απαιτήσεις του Τμήματος ΣΤ της παρούσας Πράξης.

53. Ένα πιστωτικό ίδρυμα που χρησιμοποιεί εξασφαλίσεις για τη μείωση του κινδύνου αντισυμβαλλομένου του πρέπει να εφαρμόζει εσωτερικές διαδικασίες που του επιτρέπουν να επαληθεύει, προτού ληφθεί υπόψη η επίδρασή τους στους υπολογισμούς του, ότι οι εξασφαλίσεις πληρούν τα κατάλληλα πρότυπα ασφάλειας δικαίου που εκτίθενται στη ΠΔ/ΤΕ 2588/20.08.2007, Τμήμα ΣΤ.

<u>Επικύρωση υποδειγμάτων ΕΡΕ</u>

54. Το υπόδειγμα υπολογισμού ΕΡΕ που χρησιμοποιεί ένα πιστωτικό ίδρυμα πρέπει να πληροί τις ποιοτικές απαιτήσεις επικύρωσης που αναφέρονται στη ΠΔ/ΤΕ 2591/20.08.2007, Παράρτημα VII.

55. Τα υποδείγματα τιμολόγησης που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό του κινδύνου αντισυμβαλλομένου ελέγχονται στο πλαίσιο της διαδικασίας επικύρωσης του υποδείγματος. Τα υποδείγματα τιμολόγησης που εφαρμόζονται στα δικαιώματα προαίρεσης λαμβάνουν υπόψη τη μη γραμμικότητα της αξίας των δικαιωμάτων προαίρεσης ως προς τους παράγοντες κινδύνου αγοράς.

56. Το υπόδειγμα υπολογισμού του ΕΡΕ αποτυπώνει τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά κάθε συναλλαγής με τρόπο που επιτρέπει την ομαδοποίηση των ανοιγμάτων στο επίπεδο του συμψηφιστικού συνόλου. Το πιστωτικό ίδρυμα επαληθεύει ότι οι συναλλαγές έχουν ενταχθεί στο κατάλληλο συμψηφιστικό σύνολο στο πλαίσιο του υποδείγματος.

57. Στο υπόδειγμα υπολογισμού του ΕΡΕ πρέπει να αποτυπώνονται επίσης τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά κάθε συναλλαγής, προκειμένου να ληφθούν υπόψη τα αποτελέσματα των συμφωνιών περιθωρίου, συμπεριλαμβανομένου τόσο του τρέχοντος ποσό του περιθωρίου ασφαλείας, όσο και του περιθώριο που ενδέχεται να μεταβιβασθεί μεταξύ των αντισυμβαλλομένων στο μέλλον. Επιπλέον, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η φύση των συμφωνιών περιθωρίου (μονομερείς ή διμερείς), η συχνότητα των απαιτήσεων περιθωρίου, η περίοδος κινδύνου περιθωρίου, το ελάχιστο επίπεδο μη καλυμμένου με περιθώριο ασφαλείας ανοίγματος που είναι αποδεκτό από την τράπεζα, καθώς και το ελάχιστο ποσό κάθε μεταφοράς. Τέλος, το πιστωτικό ίδρυμα πρέπει να υποδειγματοποιεί τις μεταβολές των ληφθεισών εξασφαλίσεων βάσει καθημερινής αποτίμησης ή να εφαρμόζει τα προβλεπόμενα στην ΠΔ/ΤΕ 2588/20.08.2007, Τμήμα ΣΤ και ΠΔ/ΤΕ 2589/20.08.2007, Τμήμα Η.

58. Ως μέρος της διαδικασίας επικύρωσης του υποδείγματος, το πιστωτικό ίδρυμα πρέπει να εφαρμόζει εκ των υστέρων ελέγχους με βάση ιστορικά δεδομένα, σε αντιπροσωπευτικά χαρτοφυλάκια αντισυμβαλλομένων. Το πιστωτικό ίδρυμα προβαίνει, σε τακτά χρονικά διαστήματα, σε εκ των υστέρων έλεγχο ορισμένου αριθμού αντιπροσωπευτικών χαρτοφυλακίων αντισυμβαλλομένων (πραγματικών ή υποθετικών), που επιλέγονται με βάση την ευαισθησία τους στους σημαντικούς παράγοντες και στις συσχετίσεις κινδύνου στους οποίους είναι εκτεθειμένο το πιστωτικό ίδρυμα. Εάν από τον εκ των υστέρων έλεγχο προκύψει ότι το υπόδειγμα παρουσιάζει πολλές αστοχίες, η Τράπεζα της Ελλάδος μπορεί να ανακαλέσει την άδεια χρήσης.

ΤΜΗΜΑ ΣΤ.

Συμβατικός συμψηφισμός (συμβάσεις ανανέωσης οφειλής και άλλες συμφωνίες συμψηφισμού).

Μορφές συμψηφισμού που αναγνωρίζονται από τη Τράπεζα της Ελλάδος

1. Για τους σκοπούς του παρόντος Τμήματος ισχύουν οι κάτωθι ορισμοί:

α. «Αντισυμβαλλόμενος» είναι ο φορέας (συμπεριλαμβανομένων και των φυσικών προσώπων), που έχει ικανότητα σύναψης συμφωνίας περί συμβατικού συμψηφισμού.

β. «Συμφωνία συμβατικού συμψηφισμού μεταξύ προϊόντων» (cross-product netting agreement) είναι η γραπτή διμερής συμφωνία μεταξύ ενός πιστωτικού ιδρύματος και

ενός αντισυμβαλλομένου, η οποία δημιουργεί ενιαία νομική υποχρέωση που καλύπτει όλες τις συμπεριλαμβανόμενες διμερείς συμφωνίες, πλαίσια και συναλλαγές που ανήκουν σε διαφορετικές κατηγορίες προϊόντων.

2. Για τους σκοπούς του συμψηφισμού μεταξύ προϊόντων, θεωρούνται ως διαφορετικές κατηγορίες προϊόντων τα εξής:

α. Συναλλαγές συμβάσεων πωλήσεων με συμφωνία επαναγοράς (repos), συναλλαγές συμβάσεων αγορών με συμφωνία επαναπώλησης (reverse repos) και συναλλαγές δανειοδοσίας ή δανειοληψίας τίτλων ή εμπορευμάτων.

β. Συναλλαγές δανεισμού σε λογαριασμό περιθωρίου ασφάλισης.

γ. Συναλλαγές εξω-χρηματιστηριακών πράξεων επί παραγώγων μέσων που αναφέρονται στο Παράρτημα 1 της παρούσας Πράξης.

3. Η Τράπεζα της Ελλάδος αναγνωρίζει ως στοιχεία ελάττωσης του κινδύνου τα ακόλουθα είδη συμβατικού συμψηφισμού:

α. Διμερείς συμβάσεις ανανέωσης οφειλής μεταξύ ενός πιστωτικού ιδρύματος και ενός αντισυμβαλλομένου του, βάσει των οποίων, οσάκις εφαρμόζεται ανανέωση, οι εκατέρωθεν απαιτήσεις και υποχρεώσεις συγχωνεύονται εκ νέου αυτομάτως, έτσι ώστε η ανανέωση αυτή να καταλήγει σε ένα και μόνο καθαρό ποσόν, και συνεπώς γεννάται νέα νομικά δεσμευτική και ενιαία σύμβαση, δια της οποίας αποσβεννύονται οι προϋπάρχουσες συμβάσεις.

β. Άλλες διμερείς συμφωνίες συμψηφισμού μεταξύ του πιστωτικού ιδρύματος και του αντισυμβαλλομένου του.

γ. Επιπλέον, για τα πιστωτικά ιδρύματα που έχουν λάβει την έγκριση της Τράπεζας της Ελλάδος να χρησιμοποιούν τη μέθοδο που αναφέρεται στο Τμήμα Ε της παρούσας Πράξης, συμφωνίες συμβατικού συμψηφισμού μεταξύ προϊόντων για συναλλαγές που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της εν λόγω μεθόδου. Ο συμψηφισμός εντός ομίλου, δεν αναγνωρίζεται για τους σκοπούς του υπολογισμού των κεφαλαιακών απαιτήσεων.

<u>Προϋποθέσεις αναγνώρισης</u>

4. Η Τράπεζα της Ελλάδος θα αναγνωρίζει τις μορφές συμβατικού συμψηφισμού που καλύπτονται από την παρ. 2 ως στοιχείο ελάττωσης του κινδύνου, μόνον εφόσον συντρέχουν οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

α. Η σύμβαση συμψηφισμού γεννά μια ενιαία νομική υποχρέωση περιέχουσα το σύνολο των καλυπτομένων συναλλαγών ούτως ώστε, στην περίπτωση που ο αντισυμβαλλόμενος δεν εκπληρώσει την υποχρέωσή του είτε λόγω αδυναμίας είτε λόγω πτώχευσης ή εκκαθάρισης ή άλλων αναλόγων περιστάσεων, το πιστωτικό ίδρυμα να έχει δικαίωμα να λάβει ή την υποχρέωση να καταβάλει μόνον το καθαρό αλγεβρικό άθροισμα των αγοραίων αξιών στις οποίες αποτιμώνται οι καλυπτόμενες επί μέρους συναλλαγές.

β. Το πιστωτικό ίδρυμα έχει γνωστοποιήσει στη Τράπεζα της Ελλάδος γραπτές και αιτιολογημένες νομικές γνωμοδοτήσεις ούτως ώστε, αν υπάρξει νομική αμφισβήτηση, τα αρμόδια δικαστήρια και οι αρμόδιες διοικητικές αρχές να θεωρήσουν, στις περιπτώσεις τις περιγραφόμενες στην παρ. (α), ότι οι απαιτήσεις και οι υποχρεώσεις του πιστωτικού ιδρύματος, θα περιορισθούν στο καθαρό άθροισμα, κατά τα οριζόμενα στην παρ. (α), σύμφωνα με:

i Το δίκαιο του κράτους στο οποίο έχει συσταθεί ο αντισυμβαλλόμενος και, στην περίπτωση που συμμετέχει αλλοδαπό υποκατάστημα μιας εταιρείας, και σύμφωνα με το δίκαιο του κράτους στο οποίο ευρίσκεται το υποκατάστημα.

ii Το δίκαιο που διέπει κάθε επί μέρους συναλλαγή, που καλύπτεται από τη σύμβαση συμψηφισμού.

iii Το δίκαιο που διέπει καθεμία από τις συμβάσεις ή συμφωνίες που απαιτούνται για την πραγματοποίηση του συμβατικού συμψηφισμού.

γ. Το πιστωτικό ίδρυμα έχει διαδικασίες που διασφαλίζουν ότι η εγκυρότητα του συμβατικού συμψηφισμού επανεξετάζεται σε συνεχή βάση με γνώμονα τις εκάστοτε αλλαγές της οικείας νομοθεσίας.

δ. Το πιστωτικό ίδρυμα διατηρεί στα αρχεία του όλη την απαιτούμενη τεκμηρίωση.

ε. Το πιστωτικό ίδρυμα λαμβάνει υπόψη το αποτέλεσμα του συμψηφισμού όταν υπολογίζει το συνολικό άνοιγμά, που υπόκειται σε πιστωτικό κίνδυνο, έναντι κάθε αντισυμβαλλομένου και διαχειρίζεται τον εν λόγω κίνδυνο ανάλογα.

στ. Ο πιστωτικός κίνδυνος έναντι κάθε αντισυμβαλλόμενου υπολογίζεται σωρευτικά ώστε να προκύψει ένα ενιαίο, από νομική άποψη, άνοιγμα για όλες τις συναλλαγές. Το συνολικό άνοιγμα λαμβάνεται υπόψη για τον καθορισμό των πιστωτικών ορίων και του εσωτερικού κεφαλαίου.

5. Η Τράπεζα της Ελλάδος δύναται να μην αναγνωρίσει τις συμβατικές μορφές συμψηφισμού ως μέσο μείωσης του κινδύνου αν η ίδια ή οι άλλες εμπλεκόμενες εποπτικές αρχές δεν πεισθούν για την νομική ισχύ του συμψηφισμού.

6. Δεν αναγνωρίζονται ως στοιχεία ελάττωσης του κινδύνου συμβάσεις που περιέχουν ρήτρα σύμφωνα με την οποία επιτρέπεται στον αντισυμβαλλόμενο, που εκπληρώνει κανονικά τις υποχρεώσεις του, να προβαίνει σε περιορισμένες μόνο καταβολές ή και σε καμία καταβολή προς την περιουσία του περιελθόντος σε αδυναμία εκπλήρωσης των υποχρεώσεών του αντισυμβαλλομένου, ακόμα και αν ο τελευταίος είναι καθαρός πιστωτής.

7. Επιπροσθέτως, οι συμφωνίες συμβατικού συμψηφισμού μεταξύ προϊόντων πρέπει να πληρούν τα ακόλουθα κριτήρια:

α. Το καθαρό αλγεβρικό άθροισμα που αναφέρεται στην παρ. 4α ανωτέρω να είναι το καθαρό ποσό των θετικών και αρνητικών τιμών εκκαθάρισης οιασδήποτε συμπεριλαμβανόμενης επί μέρους διμερούς σύμβασης πλαισίου συμψηφισμού και της θετικής και αρνητικής τρέχουσας τιμής των μεμονωμένων συναλλαγών.

β. Η γραπτή και αιτιολογημένη νομική γνώμη που αναφέρεται στην παρ. 4β ανωτέρω να πραγματεύεται την εγκυρότητα και την εκτελεστότητα της συμφωνίας συμβατικού συμψηφισμού μεταξύ προϊόντων στο σύνολό της, σύμφωνα με τους όρους της και τις επιπτώσεις του συμψηφιστικού διακανονισμού επί των βασικών διατάξεων οποιασδήποτε επί μέρους περιλαμβανόμενης διμερούς συμφωνίας πλαισίου.

γ. Το πιστωτικό ίδρυμα να διαθέτει διαδικασίες, στο πλαίσιο της παρ. 4γ, ώστε να επαληθεύει ότι οιαδήποτε συναλλαγή που πρόκειται να περιληφθεί σε συμψηφιστικό σύνολο, καλύπτεται από νομική γνώμη.

δ. Λαμβάνοντας υπόψη τη συμφωνία συμβατικού συμψηφισμού μεταξύ προϊόντων, το πιστωτικό ίδρυμα

να εξακολουθεί να συμμορφώνεται προς τις απαιτήσεις για αναγνώριση του διμερούς συμψηφισμού και τις απαιτήσεις των ΠΔ/ΤΕ 2588/20.8.2007, Τμήμα ΣΤ και ΠΔ/ΤΕ 2589/20.8.2007, Τμήμα Η, για αναγνώριση της μείωσης του πιστωτικού κινδύνου, σε σχέση με κάθε συμπεριληφθείσα επί μέρους διμερή συμφωνία, πλαίσιο και συναλλαγή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ III:

Λοιπές Διατάξεις

1. Εξουσιοδοτείται η Διεύθυνση Εποπτείας Πιστωτικού Συστήματος της Τράπεζας της Ελλάδος να παρέχει οδηγίες και διευκρινίσεις για την εφαρμογή της παρούσας Πράξης.

2. Η παρούσα ισχύει από 1.1 2008.

Από τις διατάξεις της παρούσας Πράξης δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του Κρατικού Προϋπολογισμού.

Η Πράξη αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 20 Αυγούστου 2007

Ο Διοικητής

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΚΑΡΓΚΑΝΑΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1

ΕΙΔΗ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ

1. Συμβάσεις επιτοκίου

α. Συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων στο ίδιο νόμισμα (single-currency interest rate swaps)

β. Συμβάσεις ανταλλαγής κυμαινομένων επιτοκίων διαφορετικής βάσης (basis swaps)

γ. Προθεσμιακές συμφωνίες επιτοκίου (forward rate agreements)

δ. Συμβόλαια Μελλοντικής Εκπλήρωσης Επιτοκίων (interest rate futures)

ε. Αγορασθέντα δικαιώματα προαίρεσης επιτοκίου (interest rate options purchased), και

στ. Άλλες συμβάσεις παρεμφερούς φύσεως.

2. Συμβάσεις συναλλάγματος και συμβάσεις χρυσού

α. Συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων σε διαφορετικά νομίσματα (cross-currency interest rate swaps)

β. Προθεσμιακές πράξεις συναλλάγματος (forward foreign-exchange contracts)

γ. Συμβόλαια Μελλοντικής Εκπλήρωσης Επιτοκίων συναλλάγματος

δ. Αγορασθέντα δικαιώματα προαιρέσεως συναλλάγματος (currency options purchased)

ε. Άλλες συμβάσεις παρεμφερούς φύσεως

στ. συμβάσεις χρυσού παρεμφερείς με εκείνες των στοιχείων α έως ε.

Συμβάσεις παρεμφερούς φύσεως με εκείνες του σημείου 1, στοιχεία α) έως ε) και σημείου 2, στοιχεία α) έως δ) επί άλλων στοιχείων αναφοράς ή επί δεικτών. Τούτο περιλαμβάνει, τουλάχιστον όλα τα μέσα που απαριθμούνται στα σημεία 4 έως 7, 9 και 10 του Τμήματος Γ του Παραρτήματος Ι της Οδηγίας 2004/39/ΕΚ (MiFiD), όπως έχει ενσωματωθεί στην ελληνική νομοθεσία και τα οποία δεν περιλαμβάνονται στα σημεία 1 και 2.

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΠΩΛΗΣΗΣ Φ.Ε.Κ.

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ - Βασ. Όλγας 227	**23104 23956**	**ΛΑΡΙΣΑ** - Διοικητήριο	**2410 597449**
ΠΕΙΡΑΙΑΣ - Ευριπίδου 63	**210 4135228**	**ΚΕΡΚΥΡΑ** - Σαμαρά 13	**26610 89122**
ΠΑΤΡΑ - Κορίνθου 327	**2610 638109**	**ΗΡΑΚΛΕΙΟ** - Πεδιάδος 2	**2810 300781**
ΙΩΑΝΝΙΝΑ - Διοικητήριο	**26510 87215**	**ΜΥΤΙΛΗΝΗ** - Πλ. Κωνσταντινουπόλεως 1	**22510 46654**
ΚΟΜΟΤΗΝΗ - Δημοκρατίας 1	**25310 22858**		

ΤΙΜΗ ΠΩΛΗΣΗΣ ΦΥΛΛΩΝ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΟΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

Σε έντυπη μορφή

- Για τα Φ.Ε.Κ. από 1 μέχρι 16 σελίδες σε 1 €, προσαυξανόμενη κατά 0,20 € για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο ή μέρος αυτού.
- Για τα φωτοαντίγραφα Φ.Ε.Κ. σε 0,15 € ανά σελίδα.

Σε μορφή DVD/CD

Τεύχος	Ετήσια έκδοση	Τριμηνιαία έκδοση	Μηνιαία έκδοση
Α΄	150 €	40 €	15 €
Β΄	300 €	80 €	30 €
Γ΄	50 €	-	-
Υ.Ο.Δ.Δ.	50 €	-	-
Δ΄	110 €	30 €	-

Τεύχος	Ετήσια έκδοση	Τριμηνιαία έκδοση	Μηνιαία έκδοση
Α.Α.Π.	110 €	30 €	-
Ε.Β.Ι.	100 €	-	-
Α.Ε.Δ.	5 €	-	-
Δ.Δ.Σ.	200 €	-	20 €
Α.Ε. - Ε.Π.Ε. και **Γ.Ε.ΜΗ.**	-	-	100 €

- Η τιμή πώλησης μεμονωμένων Φ.Ε.Κ. σε μορφή cd-rom από εκείνα που διατίθενται σε ψηφιακή μορφή και μέχρι 100 σελίδες, σε 5 € προσαυξανόμενη κατά 1 € ανά 50 σελίδες.
- Η τιμή πώλησης σε μορφή cd-rom/dvd, δημοσιευμάτων μιας εταιρείας στο τεύχος Α.Ε.-Ε.Π.Ε. και Γ.Ε.ΜΗ. σε 5 € ανά έτος.

ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΑ ΚΑΙ ΑΠΟΣΤΟΛΗ Φ.Ε.Κ.: Τηλεφωνικά: 210 4071010 - fax: 210 4071010 - internet: http://www.et.gr

ΕΤΗΣΙΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ Φ.Ε.Κ.

Τεύχος	Έντυπη μορφή	Ψηφιακή Μορφή
Α΄	225 €	190 €
Β΄	320 €	225 €
Γ΄	65 €	Δωρεάν
Υ.Ο.Δ.Δ.	65 €	Δωρεάν
Δ΄	160 €	80 €
Α.Α.Π.	160 €	80 €
Ε.Β.Ι.	65 €	33 €

Τεύχος	Έντυπη μορφή	Ψηφιακή Μορφή
Α.Ε.Δ.	10 €	Δωρεάν
Α.Ε. - Ε.Π.Ε. και **Γ.Ε.ΜΗ.**	2.250 €	645 €
Δ.Δ.Σ.	225 €	95 €
Α.Σ.Ε.Π.	70€	Δωρεάν
Ο.Π.Κ.	-	Δωρεάν
Α΄+ Β΄+ Δ΄ + Α.Α.Π.	-	450 €

- Το τεύχος Α.Σ.Ε.Π. (έντυπη μορφή) θα αποστέλλεται σε συνδρομητές ταχυδρομικά, με την επιβάρυνση των 70 €, ποσό το οποίο αφορά τα ταχυδρομικά έξοδα.
- Για την παροχή πρόσβασης μέσω διαδικτύου σε Φ.Ε.Κ. προηγουμένων ετών και συγκεκριμένα στα τεύχη: **α)** Α, Β, Δ, Α.Α.Π., Ε.Β.Ι. και Δ.Δ.Σ., η τιμή προσαυξάνεται, πέραν του ποσού της ετήσιας συνδρομής του 2007, κατά 40 € ανά έτος και ανά τεύχος και **β)** για το τεύχος Α.Ε.-Ε.Π.Ε. & Γ.Ε.ΜΗ., κατά 60 € ανά έτος παλαιότητας.

* Η καταβολή γίνεται σε όλες τις Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες (Δ.Ο.Υ.). Το πρωτότυπο διπλότυπο (έγγραφο αριθμ. πρωτ. 9067/28.2.2005 2η Υπηρεσία Επιτρόπου Ελεγκτικού Συνεδρίου) με φροντίδα των ενδιαφερομένων, πρέπει να αποστέλλεται ή να κατατίθεται στο Εθνικό Τυπογραφείο (Καποδιστρίου 34, Τ.Κ. 104 32 Αθήνα).
* Σημειώνεται ότι φωτοαντίγραφα διπλοτύπων, ταχυδρομικές Επιταγές για την εξόφληση της συνδρομής, δεν γίνονται δεκτά και θα επιστρέφονται.
* Οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, τα μέλη της Ένωσης Ιδιοκτητών Ημερησίου Τύπου Αθηνών και Επαρχίας, οι τηλεοπτικοί και ραδιοφωνικοί σταθμοί, η Ε.Σ.Η.Ε.Α., τα τριτοβάθμια συνδικαλιστικά Όργανα και οι τριτοβάθμιες επαγγελματικές ενώσεις δικαιούνται έκπτωσης πενήντα τοις εκατό (50%) επί της ετήσιας συνδρομής (τρέχον έτος + παλαιότητα).
* Το ποσό υπέρ Τ.Α.Π.Ε.Τ. [5% επί του ποσού συνδρομής (τρέχον έτος + παλαιότητα)], καταβάλλεται ολόκληρο (Κ.Α.Ε. 3512) και υπολογίζεται πριν την έκπτωση.
* Στην Ταχυδρομική συνδρομή του τεύχους Α.Σ.Ε.Π. δεν γίνεται έκπτωση.

Πληροφορίες για δημοσιεύματα που καταχωρούνται στα Φ.Ε.Κ. στο τηλ.: 210 5279000.
Φωτοαντίγραφα παλαιών Φ.Ε.Κ.: Μάρνη 8 τηλ.: 210 8220885, 210 8222924, 210 5279050.
Οι πολίτες έχουν τη δυνατότητα ελεύθερης ανάγνωσης των δημοσιευμάτων που καταχωρούνται σε όλα τα τεύχη της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως πλην εκείνων που καταχωρούνται στο τεύχος Α.Ε.-Ε.Π.Ε και Γ.Ε.ΜΗ., από την ιστοσελίδα του Εθνικού Τυπογραφείου (www.et.gr).

Οι υπηρεσίες εξυπηρέτησης πολιτών λειτουργούν καθημερινά από 08:00 μέχρι 13:00

ΑΠΟ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ
ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΟΥ 34 * ΑΘΗΝΑ 104 32 * ΤΗΛ. 210 52 79 000 * FAX 210 52 21 004
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ: http://www.et.gr – e-mail: webmaster.et@et.gr